

es saig

bones festes de sant jaume

ALGAIDA | **295/286** | JULIOL/AGOST 2005

Quadricomia: CIAN MAGENTA GROC NEGRE

Dues tintes: VERMELL NEGRE

El Setge a la premsa forana

Vivim una època en què la comunicació travessa un moment d'esplendor. Mai cap societat no havia estat tan connectada a la resta del món per saber què passa, ni havien existit mai tants instruments al seu servei: des de la televisió al telèfon mòbil i els missatges, passant per internet, els diaris gratuïts, la premsa escrita, les revistes...

Les institucions de les Illes Balears, ben atentes, han captat aquesta aparent facilitat per arribar al ciutadà i han augmentat el pressupost dedicat a comunicació i a publicitat. Els gabinets de premsa han proliferat espectacularment, les campanyes publicitàries són constants, s'han destinat partides importants a subvencions als mitjans de comunicació i... fins i tot, s'han creat una ràdio i una televisió públiques per ser present, el Govern, en el pastís comunicatiu i tenir-hi veu pròpia, sense intermediaris.

Intencionadament oblidades pel poder, però reconegudes pel poble, han restat marginades una cinquantena de petites publicacions que romanen fora de les campanyes de publicitat i dels augments dels ajuts institucionals que monopolitzen mitjans més potents. La Direcció General de Política Lingüística del Govern Balear ha deixat de convocar els ajuts econòmics per a la premsa en català. El Consell de Mallorca ha fulminat els dos convenis amb què finançava una part simbòlica de les despeses d'impressió de les publicacions de la part forana de l'illa. Les institucions en general es neguen a inserir les seves

campanyes publicitàries, teòricament de l'interès de tots els ciutadans, a la premsa forana.

Però la premsa forana –i tu, amic lector, ho sabràs millor que ningú– és una de les baules més importants en el procés comunicatiu de tot mallorquí, perquè t'informa d'allò que més t'interessa, que és el que passa al teu voltant més immediat, al teu poble, a la teva gent, a tu mateix. És el que més t'afecta.

El 60% de la població mallorquina és lectora d'alguna de les publicacions de l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca. A l'any editam 1.600.000 exemplars, 35.000 pàgines diferents –la pràctica totalitat en català– dedicades als pobles i a la seva gent. Som 1.200 persones que hi treballam, quasi totes sense cobrar res a canvi, però es necessiten 5 milions d'euros per mantenir aquesta estructura comunicativa tan nostra i tan arrelada, com ho prova l'existència de mitjans amb més d'un segle de continuïtat.

Volem denunciar una situació d'injustícia envers les 46 publicacions agrupades a l'entorn de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, assetjades tant pel Govern Balear com pel Consell de Mallorca, amb la clara intenció de fer-nos desaparèixer.

Volem denunciar que les institucions no protegeixen el ciutadà, que té dret a rebre informació veraç d'allò que succeeix al seu voltant a través dels mitjans de la part forana, que es volen fer callar.

PORTADA
Empaperinadors
Fotografia de Jerònia Pou

Volem denunciar que ni el Govern ni el Consell no són favorables al que diu la Llei de Normalització Lingüística sobre el dret del ciutadà a rebre informació en llengua catalana, perquè ha eliminat els ajuts a la premsa en català.

Volem denunciar que els nostres polítics es miren l'illa des de Palma i, com que la premsa forana a Palma no té gaire transcendència, fan com si no existís.

Volem agrair als nostres lectors i anunciants la seva fidelitat al llarg de tants anys. Ells ens coneixen, saben que el de la premsa forana és un periodisme ben fet, exacte i precís. Si no fos així, ells ho haurien notat i ens haurien deixat de llegir.

Demanam una rectificació tant del Govern Balear com del Consell de Mallorca, perquè estan posant en perill tota una xarxa comunicativa insubstituïble, fonamental per a les relacions humanes, socials i culturals dels 46 pobles en els quals som presents.

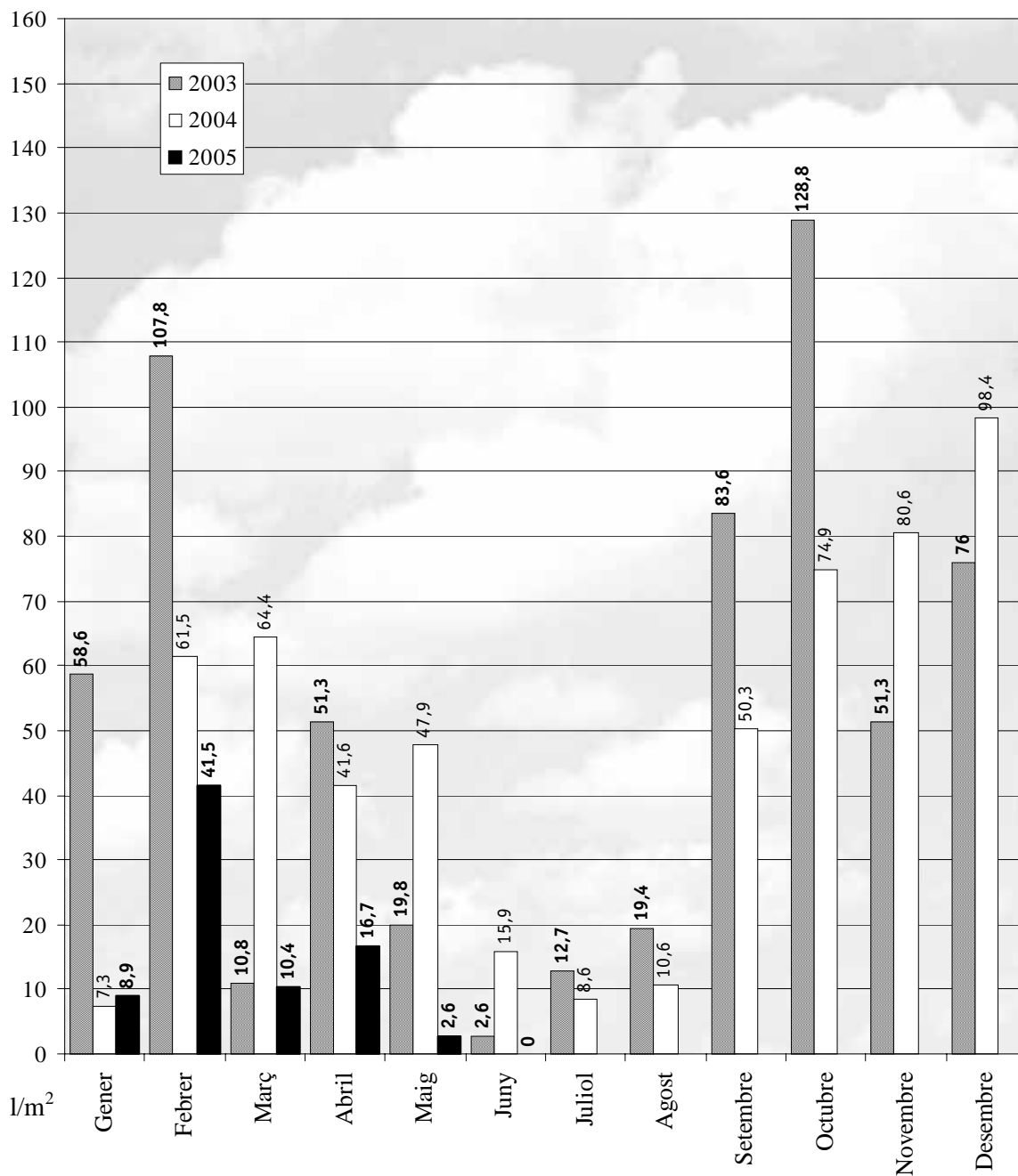
I demanam una protecció més duradora i menys arbitrària de les publicacions locals a través de la redacció d'una llei reguladora de les subvencions als mitjans de comunicació, així com de les campanyes de publicitat de les administracions adreçades a tots els ciutadans, i no només a una part de la societat.

**Associació de
Premsa Forana
de Mallorca**

Sumari

- 02 Editorial
- 04 Pluviòmetre
- 05 Calaix de sastre
- 06 M'han dit que diuen
- 07 Moviment demogràfic
- 08 Sabeu on és?
- 09 El sant del mes
- 10 L'Ajuntament informa
- 11 Glosa
- 12 Festes de Sant Jaume 2005
- 15 Fa vint anys
- 16 Biblioteca Municipal d'Algaida
- 17 Escola Municipal de Música
- 18 Festival Internacional de Música
- 19 Noticiari
- 22 Esports
- 23 Els lectors escriuen
- 24 Flora d'Algaida
- 26 Parròquia d'Algaida
- 28 Botiga Soliària
- 29 Penya Mallorquinista d'Algaida
- 29 Fa anys
- 30 Ens heu de fer una glosa
- 33 Una passejada, dues estampes...
- 34 Sobre astronomia
- 36 Economia
- 38 Salut
- 41 Noticiari de l'Obra
- 44 Una xerradeta amb...

Pluviòmetre

Aquesta secció avui hi és de sobra perquè no té res per anunciar. El mes de juny (fins al dia de sant Joan) no presenta ni unes dècimes de pluja, zero total, cap gota, i sembla que la sequera va per llarg. Els auguris són d'un estiu llarg i calorós.

Si tenim en compte que el total de maig va ser de 2,6 litres i els mesos anteriors no foren gaire millors, ja podem fer càlculs del que ens espera.

Examen final d'economia

Si he entès bé la pregunta, profe, ens demanes que expliquem quina és la situació de l'economia de les Illes Balears i quins són els factors que influeixen en el seu desenvolupament. O sigui, xerrant en plata, vols saber com tenim les butxaques i com ho podem fer per tenir-les més plenes, per guanyar més peles. Primer de tot, t'agraesc que ens hakis posat un examen llarg, d'aquests d'escriure tot el que sabem sobre un tema: així em podré entrotllar molt; mon pare diu que no he de perdre mai el cantet i que d'aquesta manera quan sigui gran seré un bon venedor. Ell fa de representant i els negocis li van molt bé. Uep! Ara veig que m'he passat, que me n'he anat un poc de la llengua, però no esborraré res perquè no vull que em descomptis punts de l'examen per mala presentació; supòs que aquest escrit no el donaràs a llegir a cap inspector d'hisenda i que mon pare pot quedar tranquil.

Sobre el meu futur, només tenc una cosa clara, bé dues: no seré ni mestre ni pagès. Els mestres teniu mala fama, eh, i perdona la franquesa; diuen que no sou molt amics de la feina, però jo només escric el que he sentit a dir. I els pagesos, que aquests sí que diuen que fan molta feina, no guanyen ni per a pipes. Mon pare diu que m'he de dedicar al sector econòmic que més mola a les Illes, que és el turisme, a pesar de la crisi que diuen que ara pateix. Ma mare l'altre dia va aplegar dins el supermercat que hi ha empresaris d'hotel que han donat vacances als treballadors en ple mes de juny, o sigui, que la temporada turística és cada vegada més curta. Amb sinceritat, jo pens que això és un avantatge: ha de ser molt guai poder viure molts mesos per la cara, sense currar.

Les dones que feien rotlada amb ma mare no entenien res, deien que no hi podien donar passada; era com si flipassin però en sentit negatiu. Abans, quan hi havia l'ecotaxa, aquesta era el dimoni que es carregava amb totes les culpes; ara que l'ecotaxa ja ha passat a l'altre barri, el culpable és el "tot inclòs". Perquè vegis, profe, que no estic *out*, sinó que, pel contrari, estic ben al dia del vocabulari econòmic que ara s'usa, t'explic immediatament què és el "tot inclòs": vol dir que els guiris quan vénen a Mallorca ja tenen pagats tots els cubates i les birres que vulguin, de manera que poden agafar una bona mer..., perdó, una bona gatera sense sortir de l'hotel; i així els bars de la zona no fan ni un duro de calaix.

A l'hora de repartir llenya, en canvi, el meu conco apunta cap als empresaris hotelers. Diu que són uns espavilats –realment ell els anomena una altra cosa més gruixada que no es pot posar a un examen; amb la maleta carregada de bitllets, fugen cap al Carib a muntar altres hotels i a Mallorca, ens hi deixen la brutor.- Quin morro! Però el meu pare diu que no li faci cas, al conco, que és un poc esquerranós.

Dius que anem acabant l'examen, que ja queda poc temps. Esper que la ullada general que he fet a l'economia balear t'hagi agradat i m'aprovis aquesta assignatura. Eh, que me l'he currada! Si aprov ens estalviaràs pagar unes classes de repàs, durant l'estiu podré fer feina de cambrer a un restaurant i de passada millorarem l'economia particular de ca nostra.

Bones vacances, mestre!

M'han dit que diuen

Fa calor! Possiblement aquesta expressió és la més sentida aquestes darreres setmanes de juny. A continuació ve allò de: “ara no hi ha temps primaveral o entremig”, “fa quinze dies feia fred”, etc. I és que la gent no és gaire original (com aquest sord): cada any sentim els mateixos comentaris sobre el temps... Bé, la veritat és que enguany ens ha agafat com a desprevinguts, ha encalentit de valent en qüestió de dies. Però bé, això és el que hi ha i, per altra banda, ens han dit que les piscines municipals, sobretot des de final d'escola, estan ben animades, i és bo que la gent que no tenim piscina particular (que cada vegada som menys) tinguem un lloc per refrescar-nos, a més de la dutxa.

Si el mes de maig sentírem gent que es “queixava” (és un dir) de l'excés d'actes culturals, hem sentit comentaris favorables a la iniciativa dels nostres músics d'organitzar una sèrie de concerts populars durant el passat mes de juny. Serà com un aperitiu dels concerts d'estiu del Pla, que cada vegada atrauen més gent d'Algaida als pobles veïnats. Realment és una llàstima no aprofitar aquestes ofertes musicals per part dels aficionats. I la veritat és que l'afició a la música al nostre poble ha crescut, i molt.

Un piner comentava l'altre dia, parlant dels concerts del juny, que estava molt bé aquest concert de la Banda a la Font, ara que l'han deixada tan guapa. Així mateix,

deia aquest, en podrien fer qualcun, de concert, a l'església, ja que molts d'algaidins no han vist mai les pintures murals, ara ben restaurades i en molt bon estat. Un algaidí que el sentia no es va poder estar de dir-li que no es podien queixar, per Pina, amb la reforma de la Font, ara, de Can Lluís..., i amb els Sants Metges amb els caps i les corones a lloc...

Ha començat, amb la calor, el temps de les tertúlies, sobretot a plaça als vespres. Els temes, com hem dit, no són gaire originals, però no tenim més remei que parlar del que sentim a les rotlades (sempre que no hi hagi quatre o cinc motos, que fan carreres per allà, i les converses s'han d'aturar; curiosament, mai no hi ha ningú que els cridi l'atenció o els aturi una mica...) Bé, idò com dèiem, els robatoris dins el poble, i de dia, foren tema d'actualitat. Com ho segueix essent la carretera de Manacor i la circulació. Per cert, que un deia que pel carrer de Can Reus o del Pare Pou, tota la setmana és “divendres matí”, que és quan es pot aparcar als dos costats; com que el carrer encara és de doble direcció, els problemes són freqüents. I la pregunta és si no es podria avançar l'aplicació de la famosa, i esperada, reforma circulatòria. Així, ja es faria aquest carrer de direcció única, com ja ho va ser una temporada. Que els nostres governants no ho hagin fet vol dir que és una decisió molt més difícil i compromesa del que es pensa la gent. Bé, o deu voler dir que s'implantarà aviat el canvi.

I un comentari positiu, que sentírem també a una rotlada: hem d'estar contents d'aquests joves emprenedors, que han tengut coratge per convertir-se en petits empresaris. Mirau quantes botigues estan en mans de gent jove: forn, ferreteria, elèctrica, roba d'infants, ... i també l'empresa de gestió esportiva. Uns han continuat amb el negoci familiar, però amb una important renovació. Els altres han tengut el contracte de començar de bell nou. Això vol dir que Algaida creix i que la gent jove té ganes de tirar endavant. Ànims i enhorabona!

Sant Jaume ja és aquí i això vol dir que aviat tornarem tenir festa, i festa grossa, com cada any. Segurament aquest número ja durà el programa i ja podrem veure si es segueix la tònica dels darrers anys, de fer festa durant tot el mes de juliol, o si hauran reduït una mica els dies que es fan actes. De tota manera, sempre hi haurà qui criticarà, tant una decisió com l'altra. O sigui que, no ens enfadem, procurem passar unes bones festes, i molts d'anys! Fins al setembre.

Un sord

Defuncions

Josep Gelabert Barceló.

Va morir dia 28 de maig a l'edat de 74 anys.

Catalina Ballester Jaume.

Morí a Pina dia 12 de juny als 69 anys.

Catalina Luna Arjona.

Va morir dia 19 de juny. Tenia 86 anys.

Naixements

Jaume Puigserver Danti,

fill de Guillermo i Margarita. Va néixer dia 18 de maig.

Daphne Ljungmann Manuel,

filla de Carlos Alejandro i Lourdes. Va néixer dia 7 de juny

Ronja Sophie Von Presentin Pons,

filla Boris Kostja i Mercedes Yolanda. Va néixer dia 9 de juny,

Álvaro Palou Sánchez,

fill d'Alberto Juan i Antònia Maria. Va néixer dia 14 de juny.

Lucia Sacarés Vallespir,

filla de Joan i Susana. Va néixer dia 17 de juny.

Una **reixa** és un conjunt de barres paral·leles o encreuades, separades una de l'altra, que serveix per tancar el buit d'una porta, finestra, capella, etc, sense impedir la visió ni el pas de l'aire.

Un **reixat** és una reixa, que serveix de tanca d'un jardí, hortet ,etc.

Una **reixa** també pot ser un teixit que consta de fils o cordons encreuats i separats per intersticis , com el d'un garbell o colador, per exemple.

Una **reixeta** és un forat guarnit de reixa, que hi ha a la porta o prop de la porta d'una casa, per a poder mirar des de l'interior qui toca, sense ser vists.

Llinatge

Reixac, existent a Calonge. Cornellà, Centelles, Mataró, Palma, Inca, Manacor, Ciutadella, etc.

Topònims

“Reixac”, poble associat a Montcada, situat al Vallès occidental; de poc més de 30.000 habitants.

“Pla de Reixac”, situat al municipi de Santa Pau (La Garrotxa).

Cançó

Sa moixa d'en Pep “Diví”
duia una sobrassada
i li va quedar enganxada,
en es reixat des jardí.

Pista

Per trobar aquesta reixa, no cal allunyar-se gaire del centre neuràlgic del nostre poble. La propietària d'aquest jardí amb reixat és d'ascendència francesa i algaidina; concretament de Dijon. Molt sovint hi guaiten movent la cua i algun lladruc, n'Ozone i en Palmer.

Solució del mes passat

La **marquesina**, que us mostrarem a *es saig* anterior, està situada, com degué endevinar tothom, sobre l'accés a l'escoleta infantil del nostre poble.

M. Fiolet

Sants Abdó i Senén

Aquests dos sants eren oriünds de Pèrsia; segons la tradició, eren germans i pertanyien a la classe dirigent, fins i tot se'ls dóna el títol de rei en alguns goigs. Varen caure presoners dels romans i foren conduïts a Roma cap a l'any 247. Coincidiren amb la persecució dels cristians organitzada per l'emperador Deci i se'ls cominà que abjurassin de la fe cristiana, però es negaren a fer-ho; lliurats als lleons, aquests els respectaren i l'emperador, indignat, manà que els tallassin el cap. El martiri sembla que es produí el 250 i foren enterrats a Roma.

Els seus cossos, però, es troben a Arles, al Rosselló. El trasllat va anar així: pareix ser que en aquella contrada hi hagué una sequera i les fonts s'estroncaven, els ramats morien, les collites es perdien i s'escampava la pesta; per això un abat, Arnús, marxà a Roma cercant remei i aconseguí les despulles d'aquests dos sants que traslladà dins unes botes plenes d'aigua a fi que la gent cregués que traginava vi. D'aquesta manera aconseguí un viatge tranquil i amb l'arribada de les relíquies tots els mals s'acabaren i l'aigua que havia estat en contacte amb els cossos es manifestà miraculosa. Des d'Arles s'escampà la devoció als sants Abdó i Senén arreu dels Països Catalans.

(Com a coincidència curiosa, recordem que sant Honorat, el nostre patró, fou arquebisbe d'Arles i, per tant, podem observar una concordança de lloc entre aquests sants).

Comprovada la protecció que atorgaven als conreus, a les collites i al bestiar, els pagesos, especialment els hortolans, els van prendre com a patrons, si bé més tard es van veure desplaçats en aquest patronatge per sant Isidre. També eren invocats contra el calabruix, contra les pedregades, i per aquest motiu reben el nom de *sants de la Pedra*.

Els noms Abdó i Senén, que devien resultar estranys, ben aviat foren simplificats i substituïts per uns altres de més senzills: al Principat es convertiren en *sant Nin i sant Non*. I a Mallorca el nom popular és *sant No i sant Ne*. Recordem que són els patrons d'Inca i, segons recorda Joan Amades, els teixidors de llana de Lluçmajor formaven confraries a part sota l'advocació de sant Abdó i sant Senén.

La seva festa se celebra el 30 de juliol.

Cessió de terrenys a Randa

El conseller d'Hisenda, Economia i Innovació va dictar el passat 20 de maig la Resolució per la qual s'autoritza la cessió gratuïta que fa la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, a favor de l'Ajuntament d'Algaida, d'una parcel·la situada a Randa, per destinar-la a la creació d'un espai lliure i un aparcament.

Mitjançant aquesta resolució, aquesta parcel·la passa a ser propietat municipal amb la condició que en el termini de 54 mesos, comptadors des de la signatura de l'escriptura pública, l'Ajuntament hagi realitzat les obres per crear l'aparcament i l'espai lliure, en cas contrari, es considerarà revocada la cessió i els terrenys revertiran a la comunitat autònoma.

Amb aquesta finalitat, l'Ajuntament ple, a la sessió extraordinària que va tenir lloc el 16 de juny, va acceptar per unanimitat la cessió d'aquesta parcel·la d'acord a les condicions de la resolució.

Per a la creació d'aquest espai lliure i de l'aparcament, l'Ajuntament d'Algaida té aprovat un projecte que inclou aquestes obres, a més d'altres actuacions com són l'ampliació de les voravies del carrer de l'Església, la conversió del carrer de la font en zona per a vianants, el canvi de l'enllumenat d'aquests carrers i la dotació de nou mobiliari urbà. Aquest projecte està inclòs dins les ajudes de la Conselleria de Turisme per pal·liar la desestacionalització turística.

Abans d'iniciar aquestes obres, s'haurà de fer una modificació puntual de les Normes

Subsidiàries de Planejament, ja que hi ha un error gràfic en la senyalització de la parcel·la. Això retardarà alguns mesos l'inici d'aquesta obra que ve finançada pel Govern de les Illes Balears, el Ministeri de l'Habitatge, per ser una zona ARI, i per l'Ajuntament d'Algaida.

Fixació de nom oficial al carrer de la UE-7

A la mateixa sessió, l'Ajuntament ple va acordar per unanimitat denominar amb el nom de carrer de l'Arraval el vial que preveu la Unitat d'Execució núm. 7 (UE-7) de les normes subsidiàries i que enllaça des de la rotonda de la carretera de Manacor fins al carrer de la Tanqueta.

Compliment de prescripcions de les normes subsidiàries

També en aquesta sessió, l'Ajuntament ple va acordar amb els vots de l'equip de Govern (PSOE-UM) i l'abstenció del grup Popular les prescripcions, que havien quedat pendents de complir amb la redacció del text refós de les normes subsidiàries a la Comissió Insular d'Urbanisme del passat 20 de maig.

Amb aquest acord es dóna compliment a les prescripcions que, en l'aprovació definitiva de les normes subsidiàries el març de 2002, va fer la Comissió Insular d'Urbanisme. Ara queda pendent de l'aprovació per part la institució insular perquè l'Ajuntament pugui redactar el text definitiu de les normes amb les prescripcions incloses.

Estudi sobre la reforma circulatòria

En aquests moments els tècnics estan realitzant els darrers estudis a partir de les alegacions i suggeriments que varen fer els ciutadans, per tal d'elaborar la proposta definitiva sobre la reforma circulatòria.

Festes d'estiu 2005

L'Ajuntament ple, a la sessió de 16 de juny de 2005, va acordar per unanimitat la contractació dels grups musicals que han d'actuar a les festes que s'han de celebrar aquest estiu a Algaida, Pina i Randa, el programa i pressupost de les festes d'Estiu de Pina i el programa i pressupost de les festes de Sant Jaume.

108 anys de na Magdalena Gelabert Mascaró

El passat 7 juny, madò Magdalena va complir 108 anys que la converteixen en la padrina de Mallorca. Igual que altres anys, l'Ajuntament d'Algaida va felicitar-la en el seu aniversari a la festa que va celebrar envoltada de la seva família. Des d'aquestes pàgines, volem desitjar molts d'anys a madò Magdalena i felicitats a tots els seus familiars.

A madò Magdalena Gelabert en el seu 108è aniversari

Me diverteix es glosar
a damunt sa gent major
que amb molta pena i suor
sa trista pena passà.
Sempre sa terra cuidà
perquè res més hi havia;
hi naixia i hi moria
cuidant es bestiar.

Cap veu mai no s'aixecà
per poder alliberar-los,
sinó uns grossos temors
pel cel poder-se guanyar.
A molt sofrir i penar
sa gent s'habituarà;
'nant a missa es divertia,
a confessar i combregar.

Així sa vida passà,
d'Algaida dona pagesa,
una persona desmesa
que tres fills al món posà
i amb sofriment los pujà
perquè molt los estimava,
per ells sa vida es jugava,
tot moment los defensà.

El Déu de lo natural
a ella l'ha protegida;
sa vida li allargaria
fins a cent vuit anys cabals.
Alliberada de tots mals,
se sent forta en tot moment,
servida de sa seva gent,
de fills i néts naturals.

Magdalena Gelabert
quan va néixer li posaren.
Els seus pares ja pensaren
seria dona d'encert
i amb un sentit molt despert
que sempre ha conservat.
A sa seva avançada edat
pensant en Déu se despert.

La glòria vos heu guanyada
amb lo molt de sofriment,
però teniu una gent
en el món per vós posada
que respecta seva mare
com la cadeneta d'or.
Ella vos té com un tresor
a dins caixeta guardada.

Climent Garau i Salvà,
3 de juny de 2005

Avanç del programa

Pre-festes

Del 6 al 14 de juliol

De les 17.00 a les 21.00 hores. **VI Torneig de volei platja.** Organitzat pel Casal dels Joves. A ses Escoles. Programes a part. Amb el suport del Departament de Cultura del Consell de Mallorca dins el programa Algaida Jove.

Diumenge, 10 de juliol

De les 10.30 a 13.30 hores. **Mulla't per a l'esclerosi múltiple** dins la campanya organitzada per l'Associació Balear d'Esclerosi Múltiple. A les piscines municipals des Porrassar.

A les 17.00 hores. **Torneig Infantil d'Escacs.** Organitzat pel Club d'Escacs d'Algaida. Al casal Pere Capellà.

Divendres, 15 de juliol

A les 19.30 hores. **Inauguració de l'exposició de pintures** de Francesc Ramis Oliver. Al carrer des Sitjar núm. 18.

A les 20.00 hores. **Gran Gimcana.** Una prova d'enginy i habilitat destinada als joves majors de 18 anys. Organitzada pel Casal dels Joves. Concentració a sa Plaça. Programes a part. Amb el suport del Departament de Cultura del Consell de Mallorca dins el programa Algaida Jove.

A les 22.00 hores. **Fumada lenta amb pipa Sant Jaume 2005.** Al cafè ca na Maiolina. Organitzada pel Club Pipers d'Algaida. Programes a part.

Dissabte, 16 de juliol

De les 11.00 a les 13.00 hores. **Especial Bon dia Algaida, festes de sant Jaume 2005.** El podeu escoltar a través del 107.7 de la FM, Titoieta Ràdio.

A les 17.00 hores. **VI Torneig de volei platja.** Eliminatòries de quarts, semifinals i partits de les finals. Organitzat pel Casal dels Joves. A ses Escoles.

Amb el suport del Departament de Cultura del Consell de Mallorca dins el programa Algaida Jove.

Diumenge, 17 de juliol

A les 17.00 hores. **XII Torneig d'Escacs de partides ràpides.** Al casal Pere Capellà.

A les 18,30 hores. **Marató d'Spinnig,** organitzada pel Casal dels Joves amb la col·laboració d'Algàlia. A sa Plaça.

Dilluns, 18 de juliol

A les 16.30 hores. **Taller de cap-grossos.** Organitzat pel grup d'esplai Burot. Al Casal de Joves.

A les 21.30 hores. **Projecció del documental Els fills del carrer,** sobre la problemàtica dels infants a Amèrica Central, amb la participació d'Algaida Solidari, Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació i Fundació Diagrama. Al casal Pere Capellà.

Festes

Dimarts, 19 de juliol

A les 17.30 hores. **II Torneig de Tennis de Sant Jaume**, modalitat *tae break*. A les pistes poliesportives des Porrassar.

A les 19.00 hores. **Cercavila** amb els cap-grossos acompanyats per la Banda de Música d'Algaida.

A les 20.00 hores. **Semifinals del X Torneig de Futbol 7**. Al camp de futbol es Porrassar.

A les 21,30 hores. **Cinema a la fresca** amb la projecció de la pel·lícula: **Harry Potter i el pres d'Azkaban**. Dirigida per Alfonso Cuarón i interpretada per Daniel Radcliffe i Tom Felton. EUA, 2004. A sa Plaça. Amb el suport de la Conselleria d'Educació i Cultura i la Fundació "Sa Nostra".

Dimecres, 20 de juliol

A les 17.30 hores. **II Torneig de Tennis de Sant Jaume**, modalitat *tae break*. A les pistes poliesportives des Porrassar.

A les 21.30 hores. **Mostra folklòrica** a càrrec del grup *Wetr* de Nova Caledònia, Oceania. A sa Plaça.

A les 22.30 hores. **Ballada popular** amb l'actuació de l'Agrupació Sa Torre. A sa Plaça. Amb el suport del Departament de Cultura del Consell de Mallorca i de la Fundació "Sa Nostra".

Dijous, 21 de juliol

A les 20.00 hores. **X Torneig de futbol-7**. Partits del 3r i 4t lloc i de la final. Al camp de futbol es Porrassar.

A les 21.30 hores. **Presentació del Pla Estratègic, Econòmic i Social** per potenciar el municipi d'Algaida. Al casal Pere Capellà.

A les 22.30 hores. **Festa de la Sabonera**. Organitzada pel cafè-concert s'Acadèmia. A sa Plaça. Amb el suport del Departament de Cultura del Consell de Mallorca dins el programa Algaida Jove.

Divendres, 22 de juliol

A les 20.00 hores. **Inauguració de les exposicions:**

Exposició de pintura de Rafel Perelló. A Sa Plaça núm. 3.

Exposició de brodats i florerer de Maria Gelabert i Merceria Juanita. A sa Rectoria.

Exposició permanent de fotografies (noves fotografies). Organitzada per l'Agrupació Fotogràfica d'Algaida. Al casal Pere Capellà. Pàgina web de l'AFA: www.afalgaida.org

Exposició de miniatures d'eines tradicionals dels oficis manuals a Mallorca a càrrec de Jaume Muntaner. A la placeta de l'església (antic estanc).

Exposició de fotografies de flors silvestres de Mallorca de Anita Wehran. A sa Rectoria.

A les 21.00 hores. **Sopar a la fresca**. Sopar popular damunt sa Plaça. L'Ajuntament convidarà a vi i gelat. Per participar en el sopar a la fresca, cal fer la reserva de la taula a la Casa de la Vila des del 14 de juliol fins el 21 de juliol.

A les 22.30 hores. **IV Gran concurs de Play Back** amb la participació del grup de percussió *Montukada*. Organitzat pel Casal dels Joves. A sa Plaça. Programes a part. Amb el suport del Departament de Cultura del Consell de Mallorca dins el programa Algaida Jove.

Dissabte, 23 de juliol

A les 17.00 hores. **Espectacle de natació sincronitzada** a càrrec de *l'Escola de Natació Sincronitzada Ses Tres Germanes de Marratxí*. A les piscines municipals des Porrassar.

A les 22.00 hores. **Teatre**. Representació de l'obra *La cantant calba* d'Eugène Ionesco, dirigida per Vicenç Oliver. A l'auditori del casal Pere Capellà.

A les 00.00 hores. **Revival Estudi 54**, amb els DJ'S de s'Eixam. A sa Plaça.

Diumenge, 24 de juliol. Sa Revetla

A les 16.00 hores. **Tirada local a guàtleres**, organitzada per la Societat de Caçadors d'Algaida. Hi haurà servei de bar i cartuxeria. Al camp de tir de Son Mesquida, carretera de Sant Joan, km 3,1. Programes a part.

A les 20.00 hores. **Els Cossiers faran el quadrat**.

A les 22.30 hores. **Concert de la Banda de Música d'Algaida**. A sa Plaça.

A les 23.30 hores. **Berbena**, a ses Escoles, amb els grups: **Orquestra Oasis**, **Tumbet de Solfa i Horris Kamoi**. Hi haurà servei de bar.

A les 01.00 hores. **Castell de focs artificials**, a càrrec de la pirotènia Jordà de Lloret. A ses Escoles.

Dilluns, 25 de juliol, Sant Jaume

A les 09.00 hores. **Alborada** pels xeremiers d'Algaida.

A les 11.00 hores. **Missa de festa**, cantada per l'Orfeó Castellitx. Predicarà mossèn Tomeu Tauler Valent, rector de Sant Josep Obrer.

Els Cossiers ballaran l'Oferta. En acabar la missa, els Cossiers dansaran a la placeta de l'Església.

A les 18.00 hores. **Animació infantil** a càrrec de *Mallorca Festa*. A sa Plaça.

De les 19.00 a les 21.00 hores. **Mostra d'art** al molí d'en Xina.

A les 19.30 hores. **Futbol**. Al camp municipal es Porrassar partit entre el CLUB ESPORTIU ALGAIDA (1a Regional) i un altre potent equip.

A les 22.30 hores. **Teatre**. *Una és poc i tres són massa*. Adaptació i traducció de Jaume Gomila i Aurora Gornals de l'obra *Boeing, Boeing* de Marc Camoletti, a càrrec del grup de teatre Coverbos. A sa placeta des Sitjar. Amb el suport del Departament de Cultura del Consell de Mallorca.

Dimarts, 26 de juliol, Santa Anneta

A les 12.00 hores. **Carreres de joies, cuanyes i altres entreteniments** per als nins i nines. Organitzat pel Grup d'Esplai Burot. A sa Plaça.

A les 16.00 hores. **XLV Gran Premi Ciclista Algaida**, organitzat pel Club Societat Esportiva Palma. Programes a part.

A les 21.00 hores. **Acte de lliurament del 12è Premi Santa Anneta** de la Llengua i Cultura Catalanes del Centre Cultural d'Algaida, entitat promotora de Titoieta Ràdio. A l'auditori del casal Pere Capellà.

A les 23.30 hores. **Concert** a sa Plaça a càrrec de **Queen Simfònic**.

A les 01.00. **Traca final i fi de festes**.

Números de juliol i agost de 1985

Hem de parlar de dos números d'*es saig*, els 55 i 56, perquè aleshores encara publicàvem dotze números cada any, sense cap descans. Hi ha, per tant, més coses per comentar, però procurarem resumir-ho.

Tenim les seccions per duplicat: n'Alexandre Pizà ens parla del glaucoma i del cop de sol; el manescal Antoni Munar ens dóna aclariments sobre el mal de la passi i el quist hidatídic; de n'Andreu Majoral és "Algaida, un exemple d'urbanisme" i "Cossiers, una altra vegada". Com també hi ha dues xerradetes: una la fa en Joan Mulet a en Tomeu des Forn, que explica la seva trajectòria com a futbolista d'elit, i una altra d'en Xesc Antich al nou president de l'Algaida, en Toni Sastre *de son Indiot*; recordem que l'Algaida havia baixat de categoria.

Hi ha documents gràfics de dos fets important: un és la inauguració de la Unitat Sanitària, a càrrec del president de la comunitat, Gabriel Cañellas, coincidint amb les festes de sant Jaume; fixau-vos que en vint anys aquest local del carrer Pare Pou ha quedat obsolet i ja en tenim un de nou. L'altre fet és la inauguració del camp de futbol de Pina amb un partit entre fadrins i casats, que guanyaren els primers per golejada.

Hi havia abundància de gloses: d'una banda seguien els berenars d'Antoni Pou, un per a cada dia; en Climent Garau recordava els mèrits d'en Bartomeu Monserrat; n'Herba-sana també hi deia la seva, i un lector pinero també glosava un poc.

Pel que fa a fotos antigues, n'hi ha una a la portada molt curiosa del taller de bicicletes de mestre Nofre *Ruala* de l'any 1920; i una altra, que no du data, on en Miquel Benet està envoltat d'una vintena de dones i nines. Són unes fotografies que sempre resulten emotives perquè els protagonistes ja ens han deixat fa més o manco temps.

No podem entrar en detalls dels editorials, d'en Calaix Desastre, del Sord, Esports, Passatemps, Pina, etc. Hi ha record gràfic d'un sopar dels col·laboradors de la revista; aleshores encara en feien qualcun. Finalment, en Pere Mulet aportava unes dades històriques de l'antic fossar d'Algaida, el cementiri que hi hagué a la placeta de devora l'església, fins a mitjans del segle XIX, quan es construí el que tenim actualment.

Novetats

A continuació us oferim una selecció de les novetats que darrerament hem incorporat al fons de la biblioteca.

Art

—. (Re)lectura de Ramon Llull. *Catàleg de l'exposició de còmics*. UIB, 2004.

—. *La mirada del passat. L'empremta de les grans civilitzacions de les Illes Balears*. Govern de les Illes Balears, 1998.

—. *Mallorca gòtica*. MNAC, 1999.

BLANCO, Antonio. *Arte griego*. CSIC, 1990.

DUBUFFET, Jean. *Jean Dubuffet*. Fundació la Caixa, 1992. Art

HOLBEIN, Hans. *Imágenes del Antiguo Testamento*. José J. de Olañeta, 2001.

MARCH, Martí Xavier. *Dionís Bennàssar (1904-1967)*. Caixa d'Estalvis de Pollença, 1987.

MESQUIDA, Guillem. *Guillem Mesquida (1675-1747)*. Ajt. de Palma, 1999.

PLESSI, Fabrizio. *Plessi a Mallorca*. Sa Nostra, 1991.

RÀFOLS-CASAMADA, Albert. *Albert Ràfols-Casamada*. Ajt. de Sant Llorenç des Cardassar, 2000.

SABATA, Xavier [dir.]. *Rembrandt. Gravats*. Sa Nostra, 1991.

TUR COSTA. *Tur Costa*. Sa Nostra, 1997.

Ciències

LALUCAT JO, Jordi. *La força dels microbis*. UIB, 2004.

LAMB, Edgar. *Guía de los cactus y otras suculentas*. Omega, 1995.

OLIVER, Bernat. *Patrimoni marítim flotant d'embarcacions menors*. El Gall, 2004.

PALMER, Alfonso L.. *Tablas de estadística*. UIB, 2004.

Ciències socials

AADD. *Atendre la diversitat a l'escola. El paper del mestre de suport*. Leonard Muntaner, 2004.

ARNAU, Pilar. *Narrativa i turisme a Mallorca (1968-1980)*. Documenta Balear, 1999.

BALLESTER, Lluís. *Bases metodològiques de la investigació educativa. Quadern d'exercicis*. UIB, 2004.

DVD

BROOKS, Richard [dir.]. *La gata sobre el tejado de zinc*. El País, 2005. DVD

CHAPLIN, Charles [dir.]. *El gran dictador*. El País, 2004. DVD

FLEMING, Vicotr [dir.]. *Lo que el viento se llevó*. El País, 2004. DVD

HAWKS, Howard [dir.]. *Tener y no tener*. El País, 2004. DVD

HITCHCOCKS, Alfred [dir.]. *Con la muerte en los talones*. El País, 2004. DVD

HUSTON, John [dir.]. *Cayo Largo*. El País, 2004. DVD

LEAN, David [dir.]. *Doctor Zhivago*. El País, 2004. DVD

PENN, Arthur [dir.]. *Bonnie y Clide*. El País, 2004. DVD

Geografia, història i biografies

FERRÀ I MARTORELL, Miquel. *Palma a peu. Ciutat passa a passa*. Miquel Font, 2003.

FERRE TRAMUNT, Antoni. *Cartes d'un condemnat a mort*. Moll, 2004.

HILLGARTH, J. N.. *Diplomatari lul lià*. Universitat de Barcelona, 2001.

PÉREZ, Joseph. *La España de los Reyes Católicos*. Arlanza, 2004.

Llengua i literatura

BALLESTER, Alexandre. *Maria Magdalena o la penedida gramatical*. El Gall, 2004. TUR, Vicent. *La successió*. El gall, 2003.

BAUDELAIRE, Charles. *Les flors del mal*. Sàpiens, 2005.

CAMUS, Albert. *La pesta*. Sàpiens, 2005.

CLAUDI SANTOS, Manuel. *Quadern de retorns*. Perifèrics, 2004.

DOHERTY, Paul. *Los crímenes de Anubis*. Edhasa, 2000.

FERNÁNDEZ SANTOS, Jesús. *Los jinetes del alba*. Seix Barral, 1984.

FLORIT, Gabriel. *Mai en dejú*. El Gall, 2004.

GOETHE, J. W.. *Les desventures del jove Werther*. Sàpiens, 2005.

HIGHSMITH, Patricia. *La celda de cristal*. Alianza, 1988.

HIGHSMITH, Patricia. *Un juego para los vivos*. Anagrama, 1983.

HOMER. *L' Odissea*. Sàpiens, 2005.

JAMES, P. D.. *Hijos de hombres*. Ediciones B, 1994.

KING, Stephen. *Dos historias para no dormir*. Mondadori, 2004.

LEON, Donna. *Muerte en un país extraño*. Seix Barral, 1998.

MACDONALD, Ross. *La piscina de los ahogados*. Diagona, 2002.

MANN, Thomas. *La mort a Venècia*. Sàpiens, 2005.

MARTÍ I POL, Miquel. *Nova antologia poètica*. Sàpiens, 2005.

PERUCHO, Joan. *Les històries naturals*. Sàpiens, 2005.

PROUST, Marcel. *El temps retrobat*. Sàpiens, 2005.

ROSSELLÓ BUJOSA, Guillem. *Els ulls misteriosos*. Lleonard Muntaner, 2004.

SERRA DE GAYETA, Joana. *Memòria de vida*. El Gall, 2004.

VARGAS LLOSA, Mario. *Pantaleón y las visitadoras*. Seix Barral,

VIDAL ALCOVER, Jaume. *Edip*. UIB, 1989.

VIRGILI. *L' Eneida*. Sàpiens, 2005.

YOURCENAR, Marguerite. *Memòries d'Adrià*. Sàpiens, 2005.

Horari

De dimarts a divendres, de 16.30 a 20.00 hores

Dissabtes, de 10.00 a 13.00 hores

Durant el mes d'agost la biblioteca romandrà tancada al públic.

Matrícula curs 2005/2006

Dies de matrícula:

6, 7 i 8 de setembre de 2005

Lloc:

Biblioteca Municipal

Punt d'Informació Juvenil

Casal Pere Capellà

C/ des Cavallers, 22

Tel.: 971 665679

A/e: biblioteca@ajalgaida.net

Horari:

De 10 a 13 hores i de 17 a 20 hores

Documentació que es necessita:

- Certificat d'empadronament de l'alumne
- Fotografia de carnet de l'interessat
- Si sou família nombrosa, documentació acreditativa
- Número de compte bancari per a la domiciliació de les mensualitats
- Butlleta de l'examen final per acreditar la qualificació obtinguda el passat curs
- Els membres de la Banda de Música d'Algaida, Certificat Acreditatiu de formar part d'aquesta entitat

Avís:

Recordau que a l'hora de matricular-vos us donarem un número per estricte ordre d'arribada. Aquest número servirà als alumnes per triar, per ordre, els horaris de les classes d'instrument.

XVIII Festival Internacional de Música Clàssica a Cura

es saig

Juliol

PETRA

Dia 16 (dissabte)

Orquestra Simfònica de les Illes Balears

Església Parroquial a les 21 hores

SANTA EUGÈNIA

Dia 24 (diumenge)

“Es Lap-Saxos”

Església Parroquial a les 21 hores

LLORET

Dia 31 (diumenge)

“Estudi XX” (grup vocal)

Església Parroquial a les 21 hores

Agost

SINEU, dia 7 (diumenge)

Orquestra de cambra “Solistes de Ginebra”

Església Parroquial a les 21 hores

PORRERES, dia 10 (dimecres)

Ernesto Bitetti (guitarra)

Santuari de Montission a les 20,30 hores

SENCELLES

Dia 14 (diumenge)

Quintet de metall “Pablo Sorozábal”

Església Parroquial a les 21 hores

MARIA DE LA SALUT

Dia 28 (diumenge)

Trio “Villa-Lobos”

Església Parroquial a les 20 hores

Setembre

CLOENDA

Dia 4 (diumenge)

Cors “FUNDACIÓ TEATRE PRINCIPAL”

Santuari de Cura a les 20 hores

La música, al Pla de Mallorca

En arribar l'estiu –l'alegria de l'estiu, el goig de la festa- el Pla de Mallorca es vesteix de música, de la bellesa de la música i del cant. Antany, al pla, l'estiu era especialment alegre: després dels treballs del camp i les collites, arribava la festa carregada de velles músiques i perfums. El paperí que penja a la plaça, les xeremies, el flabiol i el tamborí, l'alfabeguera, els focs d'artifici, el ball... configuren la mitologia i els llenguatges de les festes d'estiu. Ara, d'ençà d'algun temps, -des que n'Antònia Sitjar en tingués la pensada i decidís organitzar-lo i promoure'l- a les festes del pla s'hi afegeix un esplèndid festival de música clàssica. Primer fou a la muntanya de Randa, just arran del santuari de la Mare de Déu de Cura, a l'antiga aula de gramàtica. En aquell espai on fa alguns segles es treballaven les declinacions llatines i la sintaxi, avui s'interpreta la música més bella: potser aquella música del món –els ritmes suprems de les esferes- que Ramon Llull, arrecerat en una cova d'aquell mateix puig, tractava d'esbrinar, convençut que regia tota la vida.

Amb els anys, la música ha baixat de la muntanya i s'ha estès per les viles del Pla. Cada poble acull un dels concerts. A un lloc per Sant Jaume, a l'altre per Sant Bartomeu, a l'altre per Sant Roc... els sants patrons de la festa d'estiu. La música ha baixat de la muntanya. El **Festival de Música del Pla de Mallorca** conté aquest valor afegit: la difusió de la música entre la gent, perquè tota la gent del Pla gaudeixi dels bons sons i de les veus.

Al cor de l'estiu, la música del Pla. Jo hi he acudit en diverses ocasions, als concerts del festival: primer a Cura, llavors a Algaida, a Llubí, a Sineu... El festival té un segell entranyable i especial: la qualitat de les interpretacions i el prestigi dels músics s'afegeix a la bona recepció entre la nostra gent: una bellíssima aventura. I la música que creix sota les voltes de les esglésies, als centres culturals. A cada espai, un fragment de l'aula de gramàtica. I la remor de les nits del Pla: l'esplèndida, meravellosa música dels estels.

M. de la Pau Janer

Inauguració de Can Salem

El passat dissabte 11 de juny es celebrà un refresc amb motiu de la inauguració de Can Salem, que va tornar obrir les seves portes el dimarts 14 de juny.

Fou al carreró del Laberint, just davant el forn i amb la participació de clients i amics i també dels xeremiers. La façana, que mescla la sobrietat de la pedra, l'alegria de les flors a la finestra i la modernitat del rètol que anuncia el negoci, és el reflex del que hi podem trobar a dins: la sobrietat dels productes de sempre, el pa i els llonguets; l'alegria de les ensaïmades i els pastissos i la modernitat dels nous productes per als celíacs (la gent que no pot digerir el gluten) o els baixos en sucre. El fill d'en Macià, en Jaume, és el nou responsable del negoci familiar, que els fills de Madò Rosa Salema obriren l'any 1967.

En Jaume estudià a l'Escola d'hoteleria Juníper Serra. Ha treballat a l'Indiana Tea House a Austràlia: un restaurant on es fa cuina de fusió. Ha fet feina amb en Koldo Royo i també ha estat una bona temporada a un agroturisme d'Alcúdia i a un hotel rural al Convent de la Missió.

D'excursió amb La Caixa

El passat dia 8 de juny la *Gent Gran d'Algaida* va celebrar una diada d'excursió.

Al matí varen partir cap a Porto Colom i allà berenaren de panades a un pinar davant la mar. El migdia partiren cap al restaurant "Can Tronca" per dinar tots plegats. Després hi va haver sobretaula per xerrar, un sorteig de regals per als assistents i els més animats feren una balladeta.

L'Associació de Premsa Forana De Mallorca denuncia l'escassa atenció dels mitjans locals per part del Govern i del Consell

L'Associació de Premsa Forana de Mallorca ha presentat, en roda de premsa, un editorial conjunt (que reproduïm en aquest número) titulat "El setge a la premsa forana" en el qual relata la pressió a què es veu actualment sotmesa per part de determinades institucions, que han anat retirant els ajuts econòmics que tradicionalment s'anaven concedint d'any en any.

A l'acte de presentació de l'editorial, realitzat a la seu de l'entitat, a Sant Joan, el president Gabriel Mercé ha comentat que la desaparició, des de l'any 2004, dels ajuts de la Direcció General de Política Lingüística del Govern Balear a les publicacions editades en català ha suposat la reducció de 95.400 € en subvencions a la premsa de la part forana.

També ha explicat que el Govern Balear va deixar l'any 2003 sense ajut econòmic l'Associació i que, l'any passat, la quantitat reser-

vada per a la premsa forana va ser de 30.000 € (uns 650 € per mitjà), que s'incrementaren en 25.100 € més. gràcies a la publicació de publipreportatges sobre les conselleries de Medi Ambient i d'Agricultura i Pesca. Per a l'any 2005, tot i haver sol·licitat un increment, la quantitat assignada torna a ser de 30.000 €.

Respecte al Consell de Mallorca, el president Gabriel Mercé considera que el setge per part d'aquesta institució és encara pitjor. Fins a l'any 2003 existien dos ajuts que sumaven anualment una quantitat propera als 63.000 €, que han passat, el 2004 i el 2005, a 0 €.

Tant el Consell de Mallorca com el Govern Balear segueixen signant convenis de col·laboració econòmica amb l'Associació de Premsa Forana de Mallorca per al seu manteniment, però les publicacions associades han passat de tenir unes entrades de 180.000 € l'any 2002 als 30.000 € d'enguany.

Des de la Junta Directiva de l'Associació es recalca el fet que el Consell de Mallorca manté diverses convocatòries d'ajuts per a la publicació de revistes, sempre i quan aquestes no formin part de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca (BOIB 39 i 47 de 2005). Gabriel Mercé ha expressat la seva total condemna a aquestes convocatòries "perquè creem una situació de total injustícia i indefensió, a més d'un greuge comparatiu molt greu per a les 46 publicacions de la nostra associació que fa anys que existeixen i que compleixen una funció importantíssima en els pobles mallorquins".

Des de la Junta Directiva es considera que aquesta convocatòria "persegueix la divisió interna, la disgregació i l'aïllament de la nostra entitat". De fet, aquesta mateixa setmana una publicació ha demanat la baixa de l'As-

sociació per considerar que tindrà més facilitats per obtenir finançament si deixa d'estar-hi associada.

També, la junta recalca que “els ajuts als mitjans de comunicació en general, tant des del Govern com des del Consell, han anat augmentant d'any en any de manera desorbitada, en contraposició amb la protecció dels mitjans de la part forana.”

A banda de demanar una rectificació de la línia de marginació de la premsa forana, l'editorial sol·licita la redacció d'una llei reguladora de les subvencions als mitjans de comunicació i de la publicitat institucional. I és que tampoc la publicitat de les institucions no arriba als mitjans dels pobles mallorquins, cosa que Gabriel Mercé considera “una nova mostra de fer-se el desentès de les publicacions dels pobles i de la seva gent”

tenim que el 60% de la població dels pobles de Mallorca és lectora dels nostres mitjans.

A l'any s'editen un total d'1.600.000 exemplars, amb un pressupost superior als 5 milions d'euros que es destinen, bàsicament, a les despeses d'impremtes, ja que la major part dels 1.200 col·laboradors dels diferents mitjans fa feina gratuïtament.

El Govern Balear va destinar l'any passat uns 6 milions d'euros a ajuts a la premsa i una xifra encara superior en publicitat. El Consell va invertir com a mínim 3.100.000 € en publicitat i més de 500.000 € en patrocini a mitjans.

La premsa forana no ha vist ni les miques d'aquests ajuts.

La meitat de la població dels pobles de Mallorca llegeix habitualment premsa forana

En l'actualitat formen part de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca un total de 46 publicacions (6 setmanaris, 5 quinzenaris, 19 mensuals, 9 bimestrals i 7 trimestrals).

Editen a l'any un total de 747 edicions diferents, que contenen 35.000 pàgines amb continguts referits als pobles de l'illa.

Una sola edició de les 46 publicacions suma 62.000 exemplars. Si tenim en compte que la població de la part forana mallorquina és de 400.000 exemplars i que cada exemplar és llegit per una mitjana de 3'5 persones, ob-

Curiositat

Aquesta nota és una llista de compra que ens l'ha feta arribar en Magí de Son Dulei. La curiositat és que és de la seva mare, madò Catalina Pou, escrita per ella mateixa, una dona de 91 anys i com ens deia el seu fill, sense gairebé estudis. Això demostra un interès ben gran per part de madò Catalina per aprendre a llegir i escriure.

2 boters de 6 llesca Esturiana
 2 boters confitura sin arucar
 3 pan tortado sin sal
 1 her cafe pequeño
 2 barboys
 1 piñonete } 15 kilos panay
 1 kilo avas
 2 boters melicatan grandes
 1 kilo platanas
 1 sal fina
 1 cd otra flor
 1 kilo tomates pequeños
 1 botella aceite finasol
 1 pan pequeño
 12 huevos

Agrupació Ciclista Algaida

El poble d'Algaida, de sempre, ha tengut una gran afició a l'esport de les bicicletes amb esportistes que han passat a la història. Ara un grup de joves aficionats algaidins, que competien amb equips externs, s'han posat al capdavant i després de molts patiments han constituït l'Agrupació Ciclista Algaida (ACA).

Fins ara l'equip ha participat a totes les curses possibles de la seva categoria, amb uns resultats excel·lents.

Aquests són els resultats més destacables:

- Primer Classificat Premi de la Muntanya al Pla de Mallorca (Pla Petit): Sebastià Salom.
- Guanyador de la Segona Etapa del Pla de Mallorca (Pla Petit) realitzada a Muro: Antoni Garrido.
- Guanyador de la Quarta Etapa del Pla de Mallorca (Pla Petit) realitzada a Montuïri: Antoni Garrido.
- Guanyador de la Cinquena Etapa del Pla de Mallorca (Pla Petit) realitzada a Sineu: Sebastià Salom.
- Quart lloc a la Classificació General i Segon lloc de la categoria Master-30 del Pla de Mallorca (Pla Petit): Bartomeu Ballester.
- Tercer lloc a la Classificació per Equips del Pla de Mallorca (Pla Petit)
- Primer, Tercer i Cinquè classificats a la carrera de Muro (19-juny-2005): Jaume Bauzà, Antoni Garrido i Bartomeu Ballester.

Per altra part, l'Agrupació vol donar les gràcies a totes aquelles persones que han fet possible la creació de l'equip, sobretot a la Pizzeria Il Peregrino, Algal·lia, S'Acadèmia i San Miguel, i en Biel de Marina pel seu suport tècnic a les carreres.

A tots ells moltes gràcies.

ACA

EL NOSTRE CONSISTORI I L'URBANISME CREIXENT

Senyor Director de la revista **es saig**:

Ja fa molt de temps que em volia adreçar a la vostra revista per fer unes reflexions i manifestar la meua opinió sobre el desgavell circulatori i urbanístic que patim per Algaida.

El casc urbà més antic és el que hi ha, amb uns carrers estrets incapaçs de suportar el trànsit d'avui en dia que, per ventura, es podrà solucionar o apedaçar una mica, amb les propostes que foren exposades públicament per l'empresa Gadeso al Casal Pere Capellà.

Ara que s'està executant el desdoblament, que pareix més una autopista encoberta, de la carretera de Manacor, vull recordar que també s'havia d'haver fet la nova via de cintura aprovada, crec que per unanimitat, a un plenari municipal ja fa un grapat d'anys, que havia de coincidir, en el seu tram final, amb el camí de Muntanya fins el creuer de Can Alorda. Es va convertir, aquesta *non nata* via de cintura, en una baixada de calçons de tot el consistori, davant un caramull de signatures que, moltes d'elles, diuen, res tenien que veure amb Algaida i gent amb interessos ben particulars, emparats per l'oposició dretana i pel mateix equip de govern del nostre poble. D'aquesta "magna" obra no se n'ha parlat pus i Algaida cada dia està més saturat de cotxes i amb el trànsit per dins el poble. De l'altra "via" de cintura, amb rotonda inclosa, de Can Carrintà valdria més no parlar-ne, perquè no té sentit, que, per un costat acabi davant uns xalets del camí de Son Arbós i, per l'altre, s'atura a una barrera tancada amb pany i plet encara per resoldre. Qui n'ha sortit beneficiat de l'obertura d'aquests nous vials? Es va obligar a fer juntes de compensació als propietaris afectats? Per què a uns llocs obliguen ara a fer-ne i quan es va fer aquest vial no?

Per altra banda, en el tema urbanístic m'agradaria que algú em contestàs tot un seguit de preguntes que molta gent es fa en veu baixa: Com és possible que durant els anys que va estar en venda la casa, sense corral, de davant la farmàcia actual, a ningú de l'Ajuntament se li acudís que allà era un bon lloc per "esponjar" i convertir aquell solar en jardí públic?

Com és possible que, amb les normes subsidiàries aprovades, deixassin fer dues cases dins el corral d'una altra, davant l'antiga farmàcia? Com és possible que a l'antiga "fàbrica des cartró", on abans era una sola casa amb corral, ara hi deixin fer aquest atemptat urbanístic, amb 21 "endossats", diuen, que fa mal d'ulls a totes les persones amb un dit de seny, que ho contemplam impotents? Com és possible, que a les cases noves de Sa Tanqueta, que s'han fet davant el Poliesportiu, no les fessin recular 2 metres per donar cabuda als aparcaments de cotxes, que ara fan tanta nosa en aquell indret? Com és possible que no fessin cas, diuen, al propietari de la casa que estrangula l'actual carrer de Son Geant, que uneix el d'Antoni Maura amb el de Pare Pou, quan els proposà fer un intercanvi de solars i poder tenir un carrer nou ben alineat? Com és possible tot això?

Ah... i encara sort que aquí comanden els progressistes, que amb la dreta pura i dura, per ventura encara estaríem pitjor. O no?

F. T.

La mata jaia o herba de Sant Antoni *Epilobium hirsutum* L.

Etimologia

El nom genèric, *epilobium*, deriva del grec “epi”, que significa per sobre de, i “lobos”, que significa síliqua, la qual cosa fa referència al fet que la corol·la es troba situada per damunt de l'ovari o del fruit, que té forma de síliqua. El nom específic, *hirsutum*, fa referència a la pilositat de la planta, força abundant.

Descripció

Planta de la família de les Onagràcies. És una planta perenne (hemicriptòfit), estolonífera, amb tiges dretes, simples o ramificades, de fins a poc més d'un metre i mig d'alçada. Aquestes tiges són gruixudes i cobertes per llargs pèls simples, mesclats amb altres de més curts i glandulosos, tot això dóna a la planta un aspecte grisenc. Les fulles són oposades, amb el limbe de forma oblonga lanceolada, de marge dentadet i base semiamplexicaule (abraça parcialment la tija), una mica decurrents. Les fulles també presenten abundant pilositat, com la de la tija.

Les flors es troben disposades en forma de grans raïms terminals. Les flors són de color rosat intens o porpra, i són grosses, poden assolir els 2 cm de diàmetre. Aquestes flors presenten un calze amb quatre sèpals, lleugerament pilosos, que es solden, per davall de la corol·la, a l'ovari. La corol·la és regular, formada per 4 pètals lliures, una mica escotats, fins a dues vegades més llargs que el calze. L'androceu està format per vuit estams, disposats en dos pisos de quatre cadascun. El gineceu és ínfer (situat per sota de la corol·la i soldat al calze) com indica el nom genèric, format per quatre carpels que se solden formant un ovari, un estil i quatre estigmes. El fruit és una càpsula linear (recorda les síliques de les crucíferes), llarga, fins a 9 cm, i peluda.

Les llavors tenen una mida poc superior a 1 mm, tenen forma obovoïde, color marronenc fosc i presenten fines papil·les.

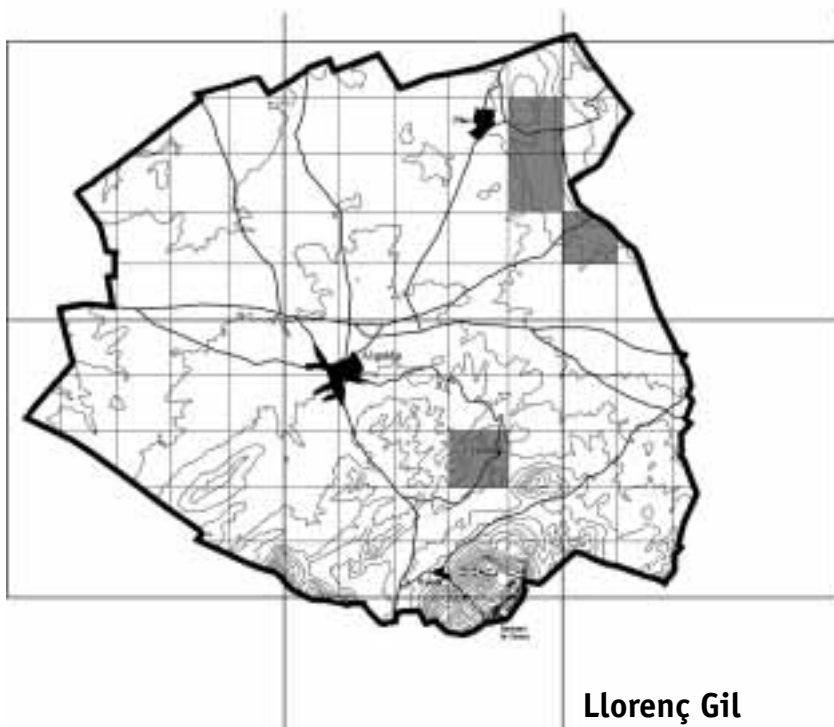
Floreix bàsicament durant els mesos més calorosos de l'any, entre juny i setembre, com moltes de les espècies que viuen a la vora de síquies i torrents. Fructifica poc després.

És una planta pròpia d'ambients humits, una mica nitròfils, característiques que són comunes a les vores de cursos d'aigua (síquies, torrents, rierols, etc.), el que coneixem des del punt de vista científic com a comunitats de *Galio-Urticetea*.

La seva distribució original era per Euràsia i bona part d'Àfrica, posteriorment fou introduïda a Amèrica del Nord, fet que ha esdevingut l'espècie subcosmopolita. A Balears viu a les dues illes més humides, és a dir Mallorca i Menorca, on és una espècie localitzada, a causa dels seus particulars requeriments ecològics. A Algaida és una espècie clarament lligada als principals torrents del terme municipal, ja que només l'he trobada a les voreres del torrent de Pina i de la font de Castellitx.

Usos tradicionals

El cas d'aquesta planta és un clar exemple de com la interacció entre el pagès, més coneixedor del camp, i el científic produeixen avanços en el camp de l'etnobotànica. El Dr. Font i Quer indica al *Dioscòrides renovado* que en principi és una planta sense ús conegut, però que el Dr. Soliva va tenir coneixement que alguns pagesos li atribuïen propietats emmenagogues (reguladores del cicle menstrual femení). Després d'experimentar sobre un grup de dones, es demostrà que aquestes propietats eren certes. Per aquest ús medicinal se n'usen les fulles i les tiges cuites en aigua i es prenen per via oral.

Llorenç Gil

Pastoral de la Salut

Cada any, a la primeria del mes de juny, la Delegació de la Pastoral de la Salut, organitza la "Pujada del malalt a Lluc". És una jornada que reuneix en aquell santuari malalts, familiars, personal sanitari i voluntaris que col·laboren amb aquesta delegació.

Es tracta de pujar a Lluc per compartir l'amistat i el diàleg, la fe i la pregària, units a Maria a qui tan sovint hem invocat com a *Salut dels malalts* i *Consoladora dels afligits*.

Per tant no es tracta d'una excursió, sinó de pujar a un santuari on ens espera la nostra Mare del cel, a qui invocam amb el nom estimat de *Mare de Déu de Lluc*, demanant la seva ajuda i protecció per als moments difícils de les malalties o de qualsevol patiment tant del cos com de l'esperit.

A més de la pregària i de l'Eucaristia que sol presidir sempre el senyor Bisbe, la diada s'arrodoneix amb els seus moments d'esplai i diversió; d'aquesta manera s'estrenyen els llaços de la vera amistat i sana companyonia.

Per ventura, qualcú es demanarà si la Delegació de Pastoral de la Salut només fa això una volta a l'any o també du a terme altres activitats.

Podríem resumir aquesta resposta dient que aquesta delegació és l'encarregada de coordinar el servici d'atenció als malalts que els capellans, religiosos/es i voluntaris/àries realitzen en les clíniques, hospitals, residències de tercera edat, la presó i domicilis particulars.

Des d'aquesta delegació també s'anima i dona suport a la creació de grups de pastoral de la salut en les parròquies de Ciutat i Part Forana, així com també s'organitzen conferències i tasques de formació per al personal voluntari perquè pugui complir millor la seva feina. Com deia una voluntària d'una parròquia de Palma: "Els voluntaris ofereixen amistat, comprensió i, si és possible, un poc de bon humor per mitigar les inquietuds dels malalts".

A tot això, hi hem d'afegir una altra activitat que es du endavant des d'aquesta delegació i que, de forma senzilla però eficaç, fa un gran bé. La Delegació de Pastoral de la Salut és la responsable de la gestió del *Casal Balear* que és una casa per acollir aquelles persones, sobretot de les Illes germanes, que han hagut de venir a Mallorca per acompanyar qualche familiar que ha de romandre un cert temps a algun centre hospitalari i té dificultats d'allotjament.

Joan Rosselló i Vaquer
rector

El cor de Càritas, cor de l'Església

Amb aquest títol, Jesús Murgui, bisbe de Mallorca, presenta la Memòria de Càritas-2004, per això, des de *Semilla*, volem oferir un resum d'aquestes paraules del senyor Bisbe, ja que Càritas ens inclou a tots i també per agrair i animar el grup d'Acció Social de la nostra parròquia que tan bé treballa a favor dels necessitats.

"...És per a mi elogiable el lema que s'ha triat per presentar aquesta informació: "Memòria amb cor..." Perquè apunta a la rel, a l'estil i al marc comunitari del que és un servei tan eminentment d'Església com és Càritas.

- **Amb cor** pel que fa als **destinatari**s dels serveis. Perquè les accions de Càritas tracten d'anar a la persona, més enllà de donar solucions materials estrictes: acollir, escoltar, ajudar, acompanyar éssers humans en situació de necessitat...

- **Amb cor** pel que fa a la immensa majoria **dels qui fan** aquests serveis, tant a les Càritas parroquials i als arxiprestats com als serveis centrals diocesans. Ja que, a més de ser un voluntariat immens el que sosté habitualment Càritas, és tot un estil de gratuïtat essencial, de donació i d'entrega des de la nostra identitat de cristians.

... Així és Càritas: signe de l'amor de Déu,

amor de l'Església, amor fet compromís per cristians que se senten cridats a donar el seu temps, el seu esforç, la seva vida pels germans més necessitats d'aquesta societat, amb velles i noves pobreses.

Els meus millors desitjos per a tots els compromesos amb Càritas, **per una Càritas amb cor**, per construir des de la fe **una societat amb cor a Mallorca**.

- **Amb cor** pel que és Càritas com a **organització** dins la caritat eclesial, perquè és expressió d'amor, del **cor de l'Església**."

Jesús Murgui Soriano
Bisbe de Mallorca

Festa de Sant Jaume, apòstol

La nostra parròquia celebrarà dia 25 d'aquest mes de juliol la festa de l'apòstol Sant Jaume. Entorn d'aquesta diada el nostre poble celebra les festes d'estiu. Són uns dies en què l'amistat i la convivència es fan més vistoses i suren més dins l'ambient, uns dies en què sentir-se algaidí o algaidina deixa més empremta en el nostre cor i en els nostres sentiments.

Les festes de Sant Jaume, perquè són festes de família, ens animen i ajuden a estimar més tot allò que és nostre: terra, edificis, llengua, història... i que ens han fet així com som.

El ball dels *Cossiers* serà l'anella que ens unirà per fer la rotllada ampla, ben ampla on hi capiguem tots, sense que ningú se senti extern.

La comunitat cristiana ens reunirem a les 11h per celebrar l'Eucaristia i pregar a Déu, per intercessió de Sant Jaume, que siguem fidels a la fe tramesa pels nostres avantpassats i que, amb la nostra vida, la sapiguem comunicar amb valentia i decisió.

Des del **Consell Parroquial** volem felicitar-vos i desitjar-vos unes bones festes de Sant Jaume.

Molta d'anys!!!

Notes històriques

■ Dia 29 de gener de 1829, morí en el convent de Sant Jeroni de Ciutat, sor Margalida Aina Mora, filla de Miquel i de Margalida Aina Moll, de 78 anys.

■ El mes de setembre de 1913, sortia a llum el primer número del periòdic *El Viticultor Balear*, que es subtitulava *Bolletí portaveu de la Unió Balear de Viticultors*, dedicat a la defensa dels interessos de la vinya i del vi en aquesta regió. Foren constituïdes juntes o consells comarcals. A la nostra comarca fou elegit president el felanitxer Bartomeu Vaquer, i vice-president Mateu Escarrer Sitjar, de Porreres. Aquest any, el preu del vi per embarcar anava a raó de 3 pessetes i mitja el quintar.

■ Dia 19 d'agost de 1907, fou aprovat el reglament del Cercle Catòlic Obrer. Els principals capítols són: el cercle tendrà com a finalitat única promoure la instrucció religiosa, moral i tecnològica, i també la beneficència i socórrer els obrers; la difusió dels coneixements morals i socials es farà seguint la doctrina catòlica, principalment els documents dels papes Lleó XIII i Pius X; vulgaritzar les ciències, arts, oficis i professions més en consonància amb el poble; fomentar els interessos econòmics mitjançant els socors mutus, caixes d'estalvi, assegurances, cooperatives, associacions de crèdit per a l'adquisició de llavors, eines, adobs, instruments i màquines.

Els socis es dividiran en 3 categories: protectors, que pagaran una pesseta cada mes, els numeraris o obrers i les esposes o família.

Per ser soci es requereix ser catòlic, observar bona conducta i haver complit els 14 anys.

Altres requisits: combregar dues vegades cada any. Pagar les quotes fixades. Exercir els càrrecs gratuïtament.

El domicili serà, de moment, a la casa núm. 6 del carrer Major.

Aquest reglament fou aprovat pel Govern Civil i pel Bisbe de Mallorca.

Document extret de l'Arxiu Parroquial
Ramon Rosselló Vaquer

Botiga Solidària

Quan estam a punt de complir mig any des que, el dia de Sant Honorat, es va inaugurar la Botiga Solidària, gràcies a la col·laboració de l'Associació Algaida Solidari i un nombrós grup de voluntaris del poble, el Grup d'Acció Social de la Parròquia volem aprofitar l'avinentesa per informar-vos com ens va i què hem aconseguit amb la posada en marxa d'aquesta iniciativa.

Des dels inicis, la nostra prioritat era la de donar sortida a la gran quantitat de roba, sabates i d'altres objectes que ens van arribant a la Rectoria gràcies a la vostra aportació solidària i el resultat és molt positiu. Amb la venda de roba i altres objectes s'ha pogut ajudar molta gent i s'ha reciclat molta roba; a més de fer-se una petita recollida per destinar-la a diversos projectes solidaris per al poble d'Algaida, entre ells les obres de l'església.

Per altra banda, volem comunicar-vos que tenim a la vostra disposició les camisetes de Titoieta Ràdio a un preu molt assequible - **5 €** - la meitat dels quals queden a benefici dels projectes de la parròquia.

Horari

Divendres matí:
de 10h a 12h

**Divendres i
dissabtes horabaixa:**
de 17 h a 19 h

Informe de l'estat de comptes gener - juny 2005

ENTRADES	312,00 €
Venda de roba usada	269,50 €
Venda camisetes Titoieta	42,50 €
SORTIDES	127,00 €
Prestatges	100,00 €
Penjadors	27,00 €
BENEFICIS	185,00 €

Tot això no hauria estat possible sense la col·laboració de tots els voluntaris i voluntàries que han dedicat moltes estones del seu temps lliure a dur a terme una acció solidària com aquesta. Per això, des de *es saig* i com a representant del Grup d'Acció Social de la parròquia, us faig arribar un fort agraïment a tots vosaltres: Guillem *Mindona*, Maria *Moja*, Jerònia *Rossellona*, Catalina *Mora*, Catalina *Fullana*, Cati *Llull*, Francisca *Amer*, Cristina *Garcies*, Bel *Busquets*, Francisca *Vich*, Mercè, Laura *Masset*...

Moltes gràcies de tot cor i bones vacances!

Nota

Us informam que, des del 23 de juliol fins al 31 d'agost, la Botiga Solidària romandrà tancada per vacances.

A partir del mes de setembre, tots els que vulgueu col·laborar com a voluntaris i ajudar-nos tant en la distribució de roba com en la venda (dedicació d'una hora a la setmana o al mes) pot dirigir-se a la mateixa Botiga Solidària durant l'horari habitual o a qualque representant del del Grup d'Acció Social.

Moltes gràcies a tots
Margalida Puigserver
Grup d'Acció Social de la Parròquia
de Sant Pere i Sant Pau

Penya Mallorquinista d'Algaida

Totes les persones que vulguin renovar o fer-se el carnet de soci del Reial Mallorca per a la pròxima temporada 2005-2006 es poden posar en contacte amb qualsevol membre de la junta directiva de la penya, que es faran càrrec de tots els tràmits en conjunt, a nivell de penyes.

Podeu contactar amb:

Toni Mudoy

Margalida Tomàs

Can Rapinya

**Penya Mallorquinista
Bar Xaloc.**

Els preus són els mateixos que la temporada passada.

Fa 400 anys...

Avui hem triat una data rodona. A través del llibre d'actes o de consells del nostre Ajuntament comentarem unes quantes preocupacions que tenien aleshores, l'any 1605.

L'Ajuntament tenia una disputa amb el rector: es veu que era pràctica antiga que el predicador de la quaresma, el "coremer", el pagassin a mitges (8 lliures per hom) l'Ajuntament i la parròquia. El rector no hi està d'acord i l'Ajuntament es nega a canviar la consuetud; en tot cas, que el rector faci els sermons que li corresponen. Per sant Jaume es torna a plantejar el mateix conflicte i l'Ajuntament es manté fort: "que si lo Sor rector vol estar a la consuetud vella que llogan predicador"; i si no, "que ens dó lo sermó que té obligació".

L'Ajuntament tenia unes diferències amb el col·lector del quint de vi, un impost sobre aquest producte; decideix que els jurats nomenin advocat i procurador per defensar l'apel·lació presentada davant la Reial Audiència. I és que la situació econòmica de la corporació era, com gairebé sempre, penosa: havien manllevat 80 lliures per pagar el blat "i encara se n'hi deuen 76 ll. De que demanam a V. S. Que ens donen diners per pagar aqueix i molts altres deutes"; s'acorda fer un tall. En un altre consell es planteja "que tenim molts pobres i no tenim de què socorre'ls i les festes són aquí (sant Jaume)"; es decideix "que els sien donades 10 ll. I los jurats, justes ses consciències, les repertesquen allí a on hi haurà més necessitat".

Pel febrer trobam que "lo honor mostessaf nos ha dit que esta vila hi ha alguns mal passos, si seríem de parer de donar-li lloc de despendre alguna cosa per los adobs"; se li assignen 5 lliures; pel desembre el mostassaf insisteix en adobar alguns "passos" i l'Ajuntament li concedeix altres 5 lliures. (El mostassaf era un funcionari municipal que vigilava pesos i mesures, sancionava els infractors, comprovava qualitat i preu dels queviures, etc.).

Aquests eren uns quants dels maldecaps que tenien els nostres governants municipals fa 400 anys.

Pere Mulet

Miquel Ballester Cardell

Quitxero de plaça

1. Nom i malnom:

El meu nom és Miquel Ballester Cardell, de mal nom es. Els meus pares eren en Llorenç i na Joana Maria. Em vaig casar amb n'Antònia Joan i hem tengut dues filles, na Joana Maria i n'Antònia que ens han donat quatre néts, na Maria Coloma, n'Antònia, en Plàcid i en Miquel.

2. Infància, jocs, algun mestre:

Vaig néixer en aquesta mateixa casa de la plaça i aquí hi vaig passar la meva infantesa, llevat d'uns pocs anys que vàrem viure al carrer de la Roca. Dels jocs que jugàvem record que eren a bolles, a baldufa, a "rompes", a futbol damunt plaça amb una pilota feta de pedaços i no hi havia gaire més coses. L'escola ja estava edificada, la mateixa que hi ha ara, de petit vaig anar a ca les monges amb Sor Victòria, després a les escoles fins als 11 anys. El meu mestre era Don Alfonso, que puc dir que sempre em va imposar molt, tenia molta personalitat. Després, ja més dins la joventut, els vespres anava a repàs amb Don Toni Pizà, germà de Don Guillem Pizà, secretari de l'ajuntament, que puc dir que tot el que sé li puc agrair.

3. Joventut:

De la meva joventut us diré que als 14 anys, juntament amb en Joan Ramona, ens posàrem a fer feina al camp, anàvem a mitges. Quant

al divertiment o entreteniments, una de les coses que fèiem era anar a triar bessó i pelar ametles, crec que anàvem per mig poble. Record una anècdota i que no va acabar molt bé: després de la triada de bessó, vàrem organitzar un ball d'aferrat a can Bondia, es va témer Sor Marieta, va venir manades desfetes! I us puc assegurar que no n'hi va haver, no, de ball. (Sor Marieta era una monja del poble, era molt generosa, però amb un fort caràcter). També fèiem ximbombades que feien que ens ho passàssim molt bé. Vaig fer tres anys de servei militar. Als 18 anys n'Antònia i jo començàrem a festejar i ens casàrem als 26 anys.

4. Feines o ocupacions:

La meva feina va ser de pagès fins als 32 anys, ja que després vàrem posar una botiga d'alimentació a Palma i ens hi mudàrem. Més endavant hi afegírem estanc. La duien la meva dona i na Francisca cunyada i jo em vaig col·locar a la Tabacalera i hi he fet feina fins que m'he jubilat.

5. Invent o avançament més important per a la humanitat:

L'electricitat, ha estat l'inici de tot, i el telèfon.

6. Invent o avançament per vós:

El pagès fa feina a la mala i així que per a mi el tractor i les batedores.

7. Persona o personatge actual o històric que admireu:

Don Alfonso Torres, mestre meu de l'escola. Sempre l'admiraré, era una gran persona.

8. El fet passat durant la vostra vida que considereu més important per la humanitat:

L'acabament de la II Guerra Mundial, era quasi un nin, amb només 12 anys.

9. El fet més important dins la vostra vida:

El dia que em vaig casar, el naixement de les nostres filles i dels néts.

10. Amb el temps, digau-nos una cosa que hagueu millorat:

Tenc més paciència, sobretot amb els néts.

11. Amb el temps una cosa que hagueu empitjorat:

Els anys que tenc, que ja pesen molt.

12. Per qui, històric o actual, posaríeu la mà al foc:

Per ningú en general.

13. Amb qui, històric o actual, no aniríeu fins al cantó:

No em cau bé cap polític.

14. Què faríeu si fóssiu quaranta anys més jove?

Uff, moltes coses! Amb l'experiència i doblers que tenc ara, segur que em compraria la moto més grossa d'Algaida.

15. Un defecte vostre:

Tenc bastant de geni, som molt rar i caparut i aprofit aquest moment per demanar perdó a qualsevol que tenguí agraviat.

16. Una virtut:

Dic que no, però al final faig el que volen els altres.

17. Una il·lusió:

Que els meus néts no tenguessin aquests vicis mundans que tant surten.

18. Una queixa:

Trob que a un poble com Algaida els caps de setmana i festes hi hauria d'haver un servei continuat de metges.

19. Una preocupació:

Que els meus néts s'envoltin de bones companyies, per tenir una vida més bona.

20. Un entreteniment:

A l'estiu sembrar hortalissa i a l'hivern caçar tords.

21. Un racó d'Algaida que us agradi:

La vorera i el cantó de cas Quitxero de plaça.

22. Un racó d'Algaida que no us agradi:

Els camins veïnals que quasi no es pot transitar de tants de clots i destrossats que estan.

23. Una raó per viure a Algaida:

No me n'aniria per res a un altre lloc.

24. Una raó per no viure-hi:

Cap ni una.

25. Un defecte dels algaidins:

No tenc res a dir de ningú.

26. Una virtut dels algaidins:

Com per tot, hi ha un poc de tot.

27. Tria un programa de televisió.

Cap ni un que valgui la pena.

28. Tria-ne un de dos: estiu o hivern

Primavera

29. Tria-ne una de tres: Madrid, Barça o Mallorca.

El Reial Mallorca, trob absurd aquella gent tan fanàtica del Barça o del Madrid.

Ara tres sobre els governs:

30. El 'Gobierno' de Madrid ha prohibit el tabac a la feina. Què n'opinau?

Un doi.

31. El Govern de les Illes Balears vol afegir un impost sobre la benzina. Què trobau?

Per als treballadors és una injustícia com un temple, la majoria necessiten cotxe per anar a la feina, trob que aquest impost és desmesurat.

32. A Algaida l'ajuntament diuen que vol posar la parada de l'autobús al carrer de can Reus (Pare Pou). Què pensau?

La meva opinió és posar-la davant el jardinet de la rectoria a plaça. Naturalment s'haurien d'eliminar els aparcaments de cotxes i motos que hi ha ara i que cap falta fa, ja que desllueix l'encant de la plaça, com també llevar els pilars perquè l'autocar fes la volta com feia abans.

33. Si heu sentit l'expressió 'somiari truites' què vol dir?

Igual que qui té fam somia rollos, coses que no poden ser mai.

34. Si poguéssiu fer un únic miracle no personal què faríeu?

S'acabarien tots els mals que ens feim uns als altres. Hi hauria pau al món.

35. Què us agradaria que us haguéssim demanat?

No ho sé, la conversa ha estat molt llarga i hem parlat de moltes coses.

36. Voleu afegir qualche cosa?

Crec que no.

37. A qui us agradaria que féssim aquestes preguntes el mes que ve:

A la meva cosina, na Margalida Cardell *de sa Xigala*.

38. Per acabar ens heu de fer una glosa:

És una glosa molt antiga que diu:

Parentenga, parentenga
Ja t'ho podries pensar
Qui té puput a sa feina
Quan té talent no té pa.

Gràcies Miquel. Gràcies Antònia, que en tot moment ha estat amb nosaltres, d'aquestes dues hores que ha durat l'entrevista. I això que quan hem arribat ens ha dit en Miquel: 'Ni sé què us he de dir, és que som home de poques paraules'. Però no ha estat així perquè, a part del que hem escrit, hem parlat de tantes anècdotes i vivències de la seva vida tan interessants, que seria impossible a nivell d'espai de poder-les posar totes. Per a nosaltres ha estat un plaer fer l'entrevista i esperam que vosaltres també hagueu passat gust.

Salut i que es compleixin aquests desitjos que teniu.

**Margalida Tomàs Fornereta
Miquel Rafel Molleta**

Una passejada, dues estampes...

El déu Sol, que tantes vides ha vigilat abans de la nostra, ja no s'emmiralla dins del pou, abundós de vent però eixut d'aigua. Vora la carretera de Sant Joan, a l'altura de les cases de l'Hort de Son Mesquida, com si fos un fasser enmig del desert atalaiat pels oasis de Son Miquelet i del puig Moltó, el pou solitari saluda els viants supervivents i fugitius de l'escàndol de la carretera de Manacor, que progressa amb el ritme del cavall d'Atila . Amb el seu posat amatent i acollidor, el pou els agraeix, als viants, que li hagin regalat un instant, un sol instant, de companyia. El pou ja no calma la set d'aigua ni de persones ni de bestiar; però vol abeurar, només amb la seva presència, la set de pau. I no és poc.

Miquel Serra

Amenaces externes

Darrerament, heu anat al cine? Era per saber si heu vist la pel·lícula titulada *La Guerra dels Móns*. Doncs, oblidau-vos del tema d'aquesta pel·lícula i d'altres pel·lícules apocalíptiques sobre la nostra destrucció en mans d'éssers d'altres planetes. Resulta que una explosió còsmica monstruosa va demostrar, el mes de desembre passat, que la Terra està en un perill major per fenòmens naturals de l'espai que per hipotètiques invasions d'extraterrestres.

M'estic referint a una explosió de raigs gamma que va alliberar, en només dues dècimes de segon, més energia que el Sol en 250000 anys!! Vàrem detectar la seva influència el 27 de desembre, quan ens varen arribar les seves "restes" provinents de les profunditats de la nostra galàxia, la Via Làctia. Aquest esdeveniment s'havia produït a més de 50000 anys llum de distància, que és la meitat del diàmetre de la nostra galàxia, la qual cosa ja sabeu que també vol dir que ha tardat 50000 anys en arribar. Doncs, aquest enorme temps i distància no ha impedit que no continués, sinó que a més d'arribar-nos va pertorbar la ionosfera de la Terra (que és la capa més externa de l'atmosfera), a més d'afectar els instruments de quinze satèl·lits que orbitaven el nostre planeta o que exploraven el sistema solar.

Això ha motivat a calcular que, si s'hagués produït un fet semblant a 10 anys llum de distància (més de dues vegades la distància a l'estrella més propera), hauria destruït la major part de la capa d'ozó i hauria causat extincions massives d'éssers vius a causa de l'incre-

ment de les radiacions. Si parlam en distàncies astronòmiques, adaptades a la immensitat de l'Univers, es pot dir que l'explosió va ocórrer en el "jardí" de casa (tenint en compte que la casa és la zona on es troba el sistema solar).

L'erupció va sorgir d'una exòtica estrella de neutrons de la nostra galàxia, que pareixia estar una mica aïllada, per això es veu que no va destruir gran cosa durant els primers anys del seu camí. Fins i tot, alguns astrònoms asseguren que només hem vist dues explosions potents en els últims 35 anys, i aquesta és cent vegades més intensa que l'anterior! Aquest exemple de destrucció no és l'únic, ja que se'n poden comentar d'altres de més propers.

El Sol, per exemple, és el perill més pròxim i segur, ja que ara duu complerta la meitat de la seva vida, uns 5000 milions d'anys, i els altres 5000 que li queden es preveu que anirà augmentant la seva grandària, ja que les capes externes s'inflaran, i es convertirà així amb el que es coneix com *gegant vermella*. Aleshores, la seva gravetat, en ser més gran, absorbirà els planetes més pròxims; i com que la Terra és el tercer, segurament també li tocarà.

En aquest moment, igualment hi haurà un escalfament enorme, que ho arrasará tot. Encara que, potser ja haurem desaparegut per culpa del famós escalfament global que les potències mundials es neguen a acceptar i a evitar i, sobre el qual, ja se n'ha fet un exemple cinematogràfic, anomenat *El dia de demà*.

On també ens podem fixar són en aquests objectes que ja coneixem, anomenats forats

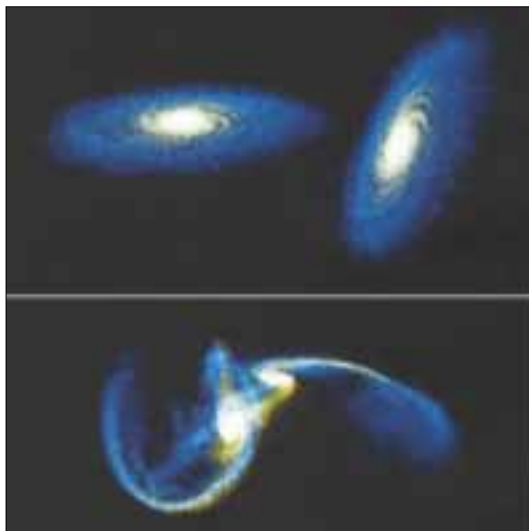
negres, els quals són capaços de fer desaparèixer tot el que hi ha al seu voltant. Els més preocupants són els anomenats forats negres supermassius, els quals es troben en els centres de moltes galàxies i que es van “alimentant” de tot el que tenen al seu voltant, creixent de manera descontrolada. I ara que el centre de la nostra galàxia està desvetllat, ens han dit que també en tenim un d’aquests allà; és una raó de més per preocupar-nos? No, tranquils, no paga la pena posar-se nerviós, ja que aquesta amenaça és la menys important de les que citam aquí.

Però, si anam una mica més enllà, podem afegir un esdeveniment curiós que ens pot afectar, i molt, al llarg de l’existència humana, i dic això perquè se suposa que ha de succeir d’aquí moltíssims d’anys. S’ha de deixar clar que tots els cossos que hi ha a l’Univers, s’atrauen, gràcies a la gravetat i, com més grossos són, més “ganes tenen” d’estar junts. Doncs, si mirau al cel durant una nit molt clara i aconseguíu trobar la constel·lació d’Andròmeda, potser veureu a simple vista la galàxia que té al costat. Aquesta, coneguda com M31, és un objecte enorme, i tenint en compte que està relativament a prop, s’ha deduït que les seves forces gravitatòries ja s’han creuat amb les de la nostra galàxia, fet que pot produir que els dos cossos es vagin acostant mútuament. Però com que són tan grans, necessiten molt de temps per fer-ho, i la duració d’una o unes quantes generacions humanes no són res per poder contemplar ni un 1 % d’aquest procés, sinó que per poder-ho veure, hauríem d’esperar uns quants de mils de milions d’anys. Doncs sí, algun dia, les dues galà-

xies podran arribar a col·lidir o produiran una gran distorsió de les seves conegudes formes, de tal manera que no serà possible reconèixer-les així com eren (mirar imatge). Hi ha qui diu que després del xoc, les dues es fusionaran per formar-ne una de sola.

Aquest fenomen i els altres que s’han comentat seran impossibles d’aturar; ni tan sols crec que els herois americans de les pel·lícules puguin fer res per evitar un d’aquests desastres. Per això, podem oblidar-nos d’exemples com *Armageddon*, o *Deep Impact*, on el perill són uns “simples” meteorits que han de xocar contra la Terra i començar a pensar solucions no per evitar el desastre, sinó per fugir!! Si ho pensau, això és una mica fort, però si sou lectors que seguïu aquesta secció, com cada juliol, he intentat tocar un tema una mica... curiós, perquè quedeu pensant-hi (o no). Per exemple, en acabar de llegir això, seguiu vivint igual les vostres vides, però quan mireu al cel durant la nit, potser pensareu que no estam tan protegits com pensem...

Bon estiu!!!

Imatges on es veuen les dues galàxies acostant-se, que no es deformen fins en haver xocat frontalment, destruint gran part de les seves composicions (nosaltres inclosos)

Les errades del mercat

Comentàvem fa uns mesos, en el darrer article publicat en aquesta secció, que un dels motius pels quals el sector públic pot intervenir era a causa de les externalitats que es produeixen en tota activitat econòmica. Aquesta és una raó prou important per defensar l'existència i l'actuació de l'administració pública dins l'economia, però no és l'única. Ja vàrem avançar que existeixen altres situacions que també justifiquen la intervenció del sector públic i aquestes vénen donades quan es produeixen el que es coneix com errades del mercat.

D'errades de mercat, n'hi ha de diverses. Les més importants són les causades per l'existència de béns públics, la competència imperfecta i els mercats incomplets. Vegem en què consisteixen cada una d'aquestes errades i com el nostre entorn està ple d'aquestes situacions.

Podem definir els **béns públics** com aquells béns o serveis on no és possible que cap persona pugui ser exclosa del seu ús o consum i, a més, el consum d'aquest bé o servei per una persona no redueix la quantitat disponible per a altres. Aquesta definició pot semblar molt restrictiva i que, per tant, a la vida quotidiana gairebé no es troben aquests tipus de béns. Res més enfora de la realitat. El nostre entorn n'està farcit de béns públics, i alguns exemples serien els següents: la policia, l'aire, la mar, els rius o els aqüífers, un far, la comuna, els carrers o la plaça d'un poble...

Si bé és cert que de béns públics purs n'hi ha pocs, sí són bastant corrents els que ho són segons les circumstàncies. Un carrer o una platja es poden considerar un bé públic perquè a ningú se li pot negar l'accés, i el seu ús per part d'una persona no limita l'ús a altres. Això sí, sempre que les platges o els carrers no quedin saturats.

El mateix podríem dir dels bancs de peixos o de les pastures d'una comuna d'un poble. Però el fet més rellevant és que a causa de les seves característiques, la seva producció i conservació no interessa a les empreses privades perquè, com es pot cobrar a una persona per passejar per un carrer d'Algaida?, o com es pot cobrar el servei que dona un far?, o uns focs artificials?... Per tant, quan ens trobam amb aquests béns, l'actuació del sector públic és imprescindible, encara que sovint tan sols sigui per conservar-los i regular-ne el seu ús o explotació.

Un altre tipus d'errada és l'existència de **la competència imperfecta**. En una economia, els recursos tan sols s'empren de la manera més eficient quan el mercat funciona en competència perfecta. Perquè sigui possible l'existència d'aquest tipus de mercat s'han de donar alhora unes condicions que són molt restrictives:

Que les decisions individuals no afectin el conjunt del mercat. Aquesta condició significa que tots els agents que intervenen (tant compradors com venedors) són molt petits comparat amb la globalitat. Podem pensar que si nosaltres comprem un poc més de benzina, o anam més de viatge, no repercutirà en la quantitat total demandada. Una altra cosa seria, per exemple, que un majorista de viatges decidés reservar més habitacions a un hotel.

Que el producte o servei que s'intercanvia sigui homogeni. És a dir, que totes les empreses venen un producte idèntic. De forns n'hi ha molts, però el pa i els pastissos que venen són diferents. El mateix ocorre amb les sabates, la roba, els hotels o els bars. Tothom intenta diferenciar el producte que ven.

Que existesqui informació perfecta. Aquest fet significa que a l'hora de comprar, els consumidors coneixen en tot moment a quin preu i quin producte venen tots els venedors. Podem pensar que en alguns mercats aquest fet es dóna, com pot ser en el de cotxes o en els viatges. Però per les despeses que realitzam diàriament, sobretot les més petites, aquest fet no es dóna ni molt manco.

Que existesqui llibertat d'entrada i de sortida a la indústria. Això vol dir, entre d'altres coses, que per obrir una empresa no s'hagin de fer grans inversions que impedisquin l'entrada. Un exemple podria ser un pintor, que gairebé amb un pinzell i una escala pot oferir els seus serveis. Però a la majoria de negocis, aquest fet tampoc no es dóna.

Per tant, en realitat aquest tipus de mercat tan sols es dóna en comptades situacions i, normalment, el que succeeix és que existeixen empreses que controlen en certa mesura els mercats dels distints béns i serveis. És a dir, el més habitual és que es donin situacions de poder, cosa que implica que es produeixin una menor quantitat de productes a un preu superior al d'eficiència.

Per aquest motiu, sovint també es fa necessària la intervenció de l'administració pública per regular alguns abusos de poder, com podrien ser les lleis antimonopoli, o les que persegueixen el acord que fan les empreses que formen part d'un oligopoli, com per exemple amb els bancs, les companyies de telefonia o les benzineres.

El tercer tipus d'errada fa referència a l'existència de **mercats incomplets**, o la inexistència de mercat de determinats béns o serveis per no ser prou rendibles per a les empreses. Pensem per exemple en un petit poble enmig de les muntanyes. És ben segur que la iniciativa empresarial no estarà motivada a fer-hi arribar serveis bàsics com l'electricitat, el telèfon, carreteres o el transport públic. O també pensem en sectors de població poc nombrosos i amb unes necessitats molt específiques, com poden ser els minusvàlids... Per ser poc rendible per a la iniciativa privada, és just que aquests sectors es quedin sense cobrir les seves necessitats? És clar que per ventura aquests poblets també voldrien tenir una bona biblioteca, o un cinema, uns grans magatzems, o un poliesportiu cobert, o també cablejat de fibra òptica.... El problema radica a establir el llinard entre el que consideram com una necessitat bàsica i el que no ho és.

Per tant, queda clar que, si bé el mercat és la institució que regula d'una manera més eficient la producció de béns i serveis, hi ha una infinitat de situacions en què es fa necessària una regulació de la seva activitat, i d'altres en què la intervenció del sector públic com a productor de béns i serveis és inevitable.

Sentint alguns discursos de segons quins polítics, sembla ser que han oblidat, o que no han sentit parlar mai de tots aquests aspectes. No són els homes els que han d'estar al servei de l'economia, sinó l'economia qui ha d'estar al servei dels homes. És una frase molt més profunda del que pot semblar i no l'hauríem d'oblidar mai.

Joan Seguí Pandango

La dieta mediterrània (II)

El que uneix els aliments habituals de la dieta mediterrània es que s'han adaptat a unes condicions climàtiques determinades, com són uns estius calorosos i uns hiverns secs, i arran d'això es fa molt dur treure al davant els cultius i fer les ramaderies molt grosses de mida. Aquest darrer fet fa que no sigui una dieta molt rica en greixos animals i, en el seu lloc, la dieta mediterrània combina les llavors dels cereals i dels llegums, que, secs, conserven les seves propietats durant molt de temps, amb els productes frescs de la temporada.

Realitzar una bona selecció d'aliments a cada estació de l'any és i ha estat sempre un dels grans secrets de tots els cuiners i cuineres dels països mediterranis.

I ara començarem a parlar dels aliments que entren dins aquesta dieta tan nostra i tan sana per a tots i totes.

Les fruites

Se sap que la fruita es consumeix com a postres, al final dels menjars, des dels temps de l'Imperi Romà. Els romans reservaven les fruites al final dels seus copiosos i interminables àpats, perquè coneixien els seus efectes associats i anorexígens. Per això i per allargar les festes i no frustrar precoçment les seves bacanals, deixaven el raïm, les cireres, els melons i altres fruites de temporada com a colofó de les seves festes. L'alt contingut de fructosa de la fruita li confereix la capacitat per reduir la gana.

Quant a la salut, les fruites són un grup d'aliments d'origen vegetal, amb una alta aportació de vitamines, minerals, fibra i aigua, i un baix contingut energètic. Són uns aliments amb un alt benefici per a la salut i juguen un paper important en l'alimentació equilibrada a qualsevol etapa de la vida. Són aliments ben acceptats per les persones grans, bàsics durant l'edat adulta i imprescindibles

per a la formació de bons hàbits alimentaris durant la infància i l'adolescència. Aquests darrers anys hi ha hagut una disminució en el seu consum, sobretot en la població infantil i en els adolescents, i això fa necessari un esforç imaginatiu per fer arribar a la població la conveniència del seu consum, pel seu valor nutricional i protector de la salut. Creim que és molt important seguir essent un país molt consumidor de fruita, el doble dels països del nord d'Europa.

Hortalisses i verdures

Des de l'antiguitat el consum d'aquests aliments ha format part de la dieta mediterrània. Cap a l'any 50 de la nostra era, Plini el Vell va descobrir que els vegetals es podien consumir crus, amb una mica de sal o vinagre. A aquest fet se'l va anomenar *acetaria*, el que podria considerar-se l'avantpassat de l'amanida.

Les hortalisses i les verdures són aliments que romanen al costat de la dieta mediterrània. Són pobres en greixos i proteïnes, però tenen un alt contingut en fibra, hidrats de carboni, vitamines, minerals i altres components saludables, que han combinat sabors al llarg de tota la conca mediterrània des de temps immemorials. En l'actualitat s'ha observat la importància i beneficis sobre la salut amb el consum d'aquests aliments i, per això, es recomana menjar-les al dinar i al sopar, i que a una de les menjades sigui de forma crua.

L'oli d'oliva

L'olivera és originària de l'Àsia Menor meridional, però el seu conreu per a l'obtenció d'oli d'oliva comença a l'època paleolítica i neolítica (5000 a 3500 a.C.) a Creta. Varen ser els romans els que estengueren els seu conreu pels territoris que van ocupar a les costes mediterrànies, fent-ne una arma pacífica a les seves conquestes per a l'as-

Maria Antònia Mulet
Joan Reinés

sentament de poblacions. A Espanya, l'olivera s'ha via introduït durant la dominació marítima dels fenicis i els àrabs van introduir les seves varietats al sud d'Espanya i van influir en la difusió del conreu, fins al punt que molts mots castellans (ACEITUNA, ACEITE, ACEBUCHE, ...) tenen arrel àrab. Per mor del descobriment d'Amèrica ja trobam oliveres a països com a Mèxic, Perú, Califòrnia, Xile i Argentina, on encara viu una planta duita en aquella època, l'olivera d'Arauco o oliveira vella.

El cos humà, per mantenir les seves funcions vitals, necessita un equilibri entre els diferents grups d'aliments (hidrats de carboni, proteïnes i lípids o greixos). Els greixos ocupen un lloc predominant a la dieta i la seva funció principal és la d'aportar energia que permet a l'individu desenvolupar la seva activitat física i intel·lectual. Dins els greixos, els que proporcionen un millor benefici per a la salut són els monoinsaturats i el màxim exponent d'aquest tipus és l'oli d'oliva, component fonamental de la dieta mediterrània.

L'oli d'oliva és un suc natural que conserva el sabor, aroma, vitamines i propietats de l'oliva, i és l'únic oli vegetal que es pot consumir tal com s'obté. Els estudis i l'experiència han demostrat que les poblacions que prenen diàriament 60 grams d'oli d'oliva tenen una vida sana i que el seu consum dins el context d'una dieta equilibrada, substituint altres fonts de greix menys convenient (MANTEGA, MARGARINA, SAÏM...) no produeix sobrepès. Està compost principalment d'àcid oleic que es un greix que redueix el colesterol dolent o LDL i augmenta el bo o HDL. També és ric en vitamina E, betacarotens i altres antioxidants.

És millor consumir oli d'oliva verge, ja que la part més beneficiosa es perd en gran proporció a l'hora de produir els olis refinats i els de llavors.

Llegums, pasta i altres cereals

Segons dades històriques, els llegums ja es consumien des d'èpoques molt remotes en forma de farinetes o purés.

La possibilitat de poder conservar durant molt de temps i sense alterar un gènere alimentari, de fàcil preparació, i amb un valor nutritiu òptim, ha estat sens dubte el motiu dels seu èxit i la incorporació als costums alimentaris de molts països. Els llegums més característics del mediterrani són les llenties, els ciurons i les mongetes.

La composició nutricional del llegums és molt recomanable a causa dels nutrients que tenen: proteïnes d'alt valor biològic, hidrats de carboni complexos, vitamines, minerals, fibra i un escàs contingut gras; tot això els presenta com aliments amb un elevat interès nutricional, a l'hora de ser utilitzats en alimentació humana.

Quant a la pasta, sabem que molts de països reivindiquen el seu origen, con Xina, Japó, França i Itàlia. Algunes fonts afirmen que Marco Polo la va introduir a Itàlia des de la Xina al segle XIII, però altres indicis apunten que la pasta ja es consumia a Itàlia abans d'aquesta època. Pasta deriva molt probablement d'un terme grec que significa farina barrejada amb líquid. Més tard es referiria a un aliment d'origen italià, que els romans van anomenar *lagano*. És indiscutible el valor nutritiu de la pasta, tenint en compte que s'elabora a partir del blat; per tant els components majoritaris són els hidrats de carboni en forma de midó, fibra, minerals i vitamines, en major quantitat als integrals que als blancs, i relativament poc greix.

A altres cereals com l'arròs, l'ordi o la civada, també la major part de l'energia ve dels hidrats de carboni i la quantitat de fibra en el cas de l'arròs és major a l'integral que al blanc. En canvi l'arròs és el cereal que menys proteïna conté però és l'únic que no conté gluten. El contingut en greixos no és significatiu.

Derivats lactis

Les llets fermentades són derivats lactis molt utilitzats per la seva major digestibilitat i durabilitat, respecte a la llet de procedència i el seu origen es localitza a les tribus nòmades d'Orient Mitjà, dels Balcans i el Càucas.

El seu consum es troba molt generalitzat, però cada poble i cada cultura té la seva pròpia llet fermentada, depenent dels microorganismes i de les condicions de producció.

Els bacteris del iogurt – paraula que ve del turc i significa llet espessa- equilibra la flora intestinal i això afavoreix la correcta assimilació de nutrients i l'eliminació de residus. També és molt ric en vitamina B 12 i calci.

Nutricionalment, tots els productes lactis són font de proteïnes d'alt valor biològic, minerals (calci, fòsfor i potassi) i vitamines (A, D, riboflavina, acid fòlic i vitamina B 12). Per tot això, podem veure que és molt recomanable la ingesta diària de productes lactis, tant en forma de llet líquida, iogurts o formatges.

Fruita seca

La fruita seca més característica de la dieta mediterrània són les avellanes, els pinyons, les ametlles, les nous, les castanyes i els festucs o pistatxos.

La seva principal riquesa són els àcids grassos insaturats que protegeixen la salut cardiovascular i els minerals. Són fonts riques en antioxidants (vitamina E i seleni), minerals i fibra.

Peix

Des de temps immemorials, el peix ha estat un aliment bàsic a la dieta mediterrània, fins i tot els romans havien establert un extens sistema d'estanys o viviers en els quals podien conservar el peix, tant d'aigua dolça com salada.

És essencialment estructural, ja que conté una gran quantitat de proteïnes d'alt valor biològic i fins i tot de major valor biològic que la carn. A més ens aporten tots els aminoàcids essencials i en quantitat adequada. El peix gras és un aliment energètic i una de les fonts principals d'àcids grassos

omega-3, a més d'un gran protector davant les malalties cardiovasculars.

Raïm

Bona part dels seus efectes positius es deuen al seu alt contingut en bioflavonoides, que protegeixen la circulació sanguínia, prevenen l'arteriosclerosi, l'infart i l'embòlia cerebral. Un d'aquests bioflavonoides, el resveratrol s'ha demostrat molt eficaç per prevenir el càncer i altres malalties cardiovasculars.

De tot això podem deduir que el consum de vi moderat amb les menjades pot arribar a ser protector davant determinades malalties; sense oblidar que no es pot recomanar el consum excessiu per la quantitat d'efectes perjudicials que té per a la salut.

És curiós però als països mediterranis el consum de vi està molt present a la taula de la família d'una manera molt habitual; en canvi, el patró de consum a la resta d'Europa no està tan lligat a l'entorn familiar i és més freqüent el seu consum excessiu els caps de setmana, la qual cosa ja no es relaciona de cap manera amb una ingesta beneficiosa per a la salut.

En finalitzar la relació dels principals ingredients de la dieta mediterrània i abans de donar-vos a conèixer dues receptes ben bones i ben sanes, volem donar a conèixer un projecte que és bastant interessant, que el passat dia 15 de febrer es va posar en marxa a Barcelona. El projecte és una acció conjunta entre la Fundació per al Desenvolupament de la Dieta Mediterrània i l'Ajuntament de Barcelona. Es tracta de l'Observatori de la Dieta Mediterrània i el seu objectiu és fer un seguiment sistemàtic i rigorós de la relació dieta i salut i de la producció i consum dels productes mediterranis.

I ja per acabar us donarem dues receptes de menjars ben mediterranis i també ben sans.

BIBLIOGRAFIA

Cuerpo y mente extra
Salud y placer en tu mesa. Núm. 13

Cuerpo y mente
La nueva dieta mediterránea.
Placer y beneficios para la salud.

dietamediterranea.com
Pàgina web on trobareu ben explicat el projecte de l'observatori de la dieta mediterrània.

Amanida de lleties amb rúcula i alfabeguera

Per a 4 persones

300 g lleties, 200 g de rúcula, 15 tomàtiques *cherry*, 10 olives negres, 1 ceba mitjana, alfabeguera fresca al gust, sal marina, vinagre de mòdena i oli d'oliva al gust.

Coeu les lleties amb un poc de sal marina.

Dins un plat per a ensalada hi posau la rúcula i a damunt hi posau les lleties bullides. Al final, hi afegiu les tomàtiques tallades ben petites, la ceba tallada també petita i prima, les olives negres, l'alfabeguera i el vinagre i oli al gust de cadascun.

Si voleu, també pot ser bo un poc de formatge fresc i si no teniu rúcula hi podeu emprar un altre tipus de lletuga decorativa.

Pomes al forn

Per a 4 persones

4 pomes grosses, 20 g de mantega sense sal, 30 g de sucre integral, 300 g de iogurt, 60 g de nous picats i 25 g de panses.

Buidau la poma per la part de dalt i d'enmig i col·locau-les dins una palangana de forn, una d'ora l'altre.

Mesclau la mantega amb una cullerada sopera de sucre, afegiu-hi les panses i farciu cada poma amb aquesta mescla.

Posau les pomes al forn durant 30 minuts i a 180 graus. Una vegada cuites, mesclau el iogurt amb el sucre integral que ens sobra i les nous.

Per acabar, tapau les pomes amb aquesta darrera pasta i les tornau a posar al forn 10 minuts més. Serviu-ho calent.

Per a les persones més llépoles, podeu servir aquestes postres amb una salsa de caramel per damunt.

Amb aquestes dues receptes, que esperam que si les cuinau us agradin molt, us desitjam un bon estiu i unes molt bones festes de Sant Jaume.

La Junta directiva de la Delegació a Algaida de l'Obra Cultural Balear desitja als seus socis i amics unes bones Festes de Sant Jaume 2005.

Així mateix us informam que les excursions han quedat ajornades fins al mes de setembre. La primera del curs vinent la realitzarem **dia 18 de setembre** i, com és habitual en aquest temps, farem una caminada per un tros del litoral mallorquí, en concret pels termes de Capdepera i Artà. Anirem de **Cala Mesquida a Cala Matzocs**, passant per **Cala Torta**, utilitzant antics camins de pescadors. La caminada en total, entre anar i tornar, i sense comptar les aturades, pot durar unes quatre hores, sempre per vorera de mar. Naturalment, si el temps ho permet, podrem nedar a **cala Torta** i als **Matzocs**.

La sortida serà des de la plaça a les 9 hores.

Com va anar el viatge cap allà?

El viatge és com una odissea. Vàrem fer aquest trajecte: Palma, Madrid, Roma, Bangkok, Katmandú. A Katmandú arreglàrem papers durant 4 o 5 dies. Allà tot va a un altre ritme, no pots frisar.

Contractàrem els xerpes, que són guies locals, i pujàrem fins a 2200 m d'alçada, amb avioneta. Llavors t'has d'aclimatar, per, a poc a poc, pujar fins al campament base, que es trobava fins als 2500 m.

Quin és el teu millor record?

Tenc un cúmul de records. Però em quedaria amb l'amabilitat i l'educació de la gent. Als europeus, ens sorprèn, perquè no van ni tan estressats ni tan preocupats.

En què pensaves quan eres allà dalt?

Aprèn a prescindir de moltes coses supèr-

flues i en valors moltes d'altres. Destacaria l'estimació per la meva dona i el meu fill.

Associa amb un color o una olor aquest viatge.

Amb l'olor de les espècies, sobretot del curri. Aquesta és l'olor que fan les ciutats. La muntanya, en canvi, fa la mateixa olor que a Mallorca.

El color..., destacaria el marronet clar: el de la terra i el del cel contaminat. Les ciutats tenen una pol·lució impressionant. També hi ha el blanc de les neus perpètues.

Com era un dia normal?

Hem passat una fretada! Enguany ha estat especialment estrany en qüestions meteorològiques. Les temperatures oscil·laven entre els 0°C de dia i els -15°C de nit.

Era una jornada un poc monòtona, perquè

Fotografies:
Juan Antonio Olivieri
Tolo Calafat
Tolo Quetglas
i **Joan Carles Palos**

jo feia gairebé cada dia el mateix. Em despertava a les 5h o les 6h del matí, perquè ja feia claror, però feia tant de fred, que em quedava dins el sac fins a les 8h. Després anàvem a la tenda menjador i xerràvem, llegíem el correu electrònic que ens arribava des de Mallorca, ... A més, jo prenia notes per passar les cròniques devers les 4h de l'horabaixa. A les 7h sopàvem i a les 8h ja tornàvem ser dins el sac, perquè feia molt de fred. Dins el sac, llegíem, escoltàvem música i dormíem fins al matí següent.

Quina tècnica utilitzàveu?

Teníem un mòbil via satèl·lit. Utilitzàvem energia solar per als mòbils i l'ordinador. Als vespres, però, teníem un generador, que emprava tot el dia també el menjador.

Quin és el pitjor record?

L'abandonament. Et deixa molt de mal gust de boca. Abandonaren el setge dia 25 de maig. No varen esperar, va ser una decisió precipi-

tada. Si haguessin esperat 48 o 72 hores, el temps hauria millorat. Sentírem una gran sensació de frustració i ràbia, perquè les altres expedicions feren el cim.

Tornaries plantejar-te aquest repte?

Sí! Els escaladors segur que hi tornaran. Si jo no tenc feines o algun impediment personal, també els acompanyaré. M'agradaria cantar gol: seria una gran alegria passar la crònica que han fet el cim.

Fins aquí arriba la nostra xerradeta amb en Joan Carles Palos. Així i tot, deixarem que ell acomiadi del tot aquesta petita entrevista.

Tenc moltes ganes de poder compartir aquesta experiència amb tots vosaltres, a Algaida. Moltes gràcies per haver-me obert les portes de Titoieta Ràdio i d'Algaida.

Moltes gràcies a tu, Joan Carles.

**Biel Sastre
M. Antònia Reinés
Bel Busquets**

Joan Carles Palos

Podríem presentar en Joan Carles Palos com un algaidí de cor, perquè, almenys així ens ho fa saber sovint, quan parla amb nosaltres. La seva relació amb Algaida ve donada per les seves col·laboracions diverses a Titoieta Ràdio. Tot i que ara, per obligacions familiars i laborals, no el tenim amb nosaltres d'una forma continuada, sempre que sent la telefonada de Titoieta, està a punt de col·laborar en allò necessari. Així va ser com vàrem gestar aquesta entrevista, que es va emetre en directe el passat dissabte 18 de juny, al programa *Bon dia, Algaida*, de Titoieta Ràdio. El motiu de la xerrada era el seu recent viatge a la serralada de l'Himàlaia, on s'hi va estar dos mesos, acompanyant l'expedició "Mallorca a dalt de tot".

Explica'ns què és el projecte "Mallorca a dalt de tot"?

Aquest projecte consistí en una expedició per escalar la serralada de l'Himàlaia i arribar al cim, l'Everest. Jo acompanyava els quatre expedicionaris: José Maria Álvarez, *Jopela*; Juan Antonio Oliveri, *Oli*; Tolo Calafat i Tolo Quetglas.

Quina era la teva feina?

La meva feina consistia a fer les cròniques periodístiques de l'esdeveniment i passar-les als diaris del Grup Serra, *Diari de Balears* i *Última Hora*. Aquest grup periodístic, juntament amb el Consell de Mallorca, Sa Nostra i Gesa-Endesa han estat els patrocinadors d'aquesta aventura.

Com valoraries aquesta experiència amb una frase?

Ha estat una experiència importantíssima, tant a nivell humà com esportiu, amb un gran valor experimental per la seva curiositat.

Et vares haver de preparar molt?

Sí. Físicament, sí, perquè feia temps que no feia excursions. (Recordem que en Joan Carles Palos és membre del GEM i gran excursionista). Feia footing als matins.

A més, també t'has de preparar psicològicament, perquè són durs dos mesos enfora de casa. Cada pic que parlava amb en Joanet, el meu fill, o amb la meua dona no podia evitar que em caigués la llagrimeta...

